

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΜΣ: «Επιστήμες της Αγωγής-Εξ Αποστάσεως
Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) »

B3: «Μεθοδολογία Έρευνας II»

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Διερεύνηση απόψεων μαθητών
του 6^{ου} Δ.Σ. Πρέβεζας**

σχ.ετ. 2015-2016

**σχετικά με τη συμμετοχή τους στο
πρόγραμμα τηλεδιασκέψεων
ΟΔΥΣΣΕΑΣ».**

Διδάσκων: Καρβούνης Λάμπρος

Φοιτήτρια: ΚΟΛΟΚΥΘΑ ΙΩΑΝΝΑ

A.M.:01012

19/1/2018

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	4
2. Θεωρητικό πλαίσιο	6
2.1 Η διαδραστική τηλεδιάσκεψη στο σχολείο	6
2.2 Το παιδαγωγικό πλαίσιο και οι στόχοι του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ»	6
2.3 Η μεθοδολογία της έρευνας	7
2.3.1 Η μεθοδολογική προσέγγιση της έρευνας	7
3. Παρουσίαση Μεθοδολογίας.....	8
3.1 Τα ερευνητικά ερωτήματα	8
3.2 Συλλογή των δεδομένων	8
3.3 Δείγμα της έρευνας.....	8
3.4 Κωδικοποίηση των δεδομένων και η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου.....	9
3.5 Περιορισμοί της έρευνας.....	9
4. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων	10
4.1 Πρώτος άξονας: Σχέσεις με τους δασκάλους (Τοπικής –Απομακρυσμένης τάξης)	12
4.1.1 Η επικοινωνία με τον δάσκαλο μέσω τηλεδιάσκεψης.....	12
4.1.2 Η συνεργασία με τον δάσκαλο μέσω τηλεδιάσκεψης	12
4.1.3 Η παρακολούθηση μαθήματος μέσω τηλεδιάσκεψης.....	12
4.1.4 Οι αρχικές απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης	13
4.1.5 Οι αρχικές απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της τοπικής τάξης	13
4.2 Δεύτερος άξονας: Σχέσεις με τους συμμαθητές (Τοπικής – Απομακρυσμένης Τάξης)	14
4.2.1 Αρχικές απόψεις για την επικοινωνία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ	14
4.2.2 Αρχικές απόψεις για την συνεργασία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ.....	14
4.2.3 Αρχικές απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης	15
4.2.4 Αρχικές απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης	15
4.3 Τρίτος άξονας: Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS διδασκαλία μέσω Τ/Δ.....	15
4.3.1 Απόψεις για το νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω Τ/Δ.....	16
4.3.2 Απόψεις για τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας.....	18
4.3.3 Απόψεις για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο	18
4.4 Τέταρτος άξονας: Το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης	19
4.4.1 Σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την Τ/Δ.....	19
4.4.2 Σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την Τ/Δ.....	19
4.4.3 Νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ	19
4.4.4 Απόκτηση φίλων μέσω Τ/Δ.....	20
4.5 Πέμπτος άξονας: Η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ.....	20
4.5.1 Η χρήση του υπολογιστή στην Τ/Δ	20

4.5.2	Η χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ.....	21
4.5.3	Η επίδραση του ήχου στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ	21
4.6	Έκτος άξονας: Τα μαθησιακά αποτελέσματα από την χρήση της Τ/Δ	21
4.6.1	Τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται οι μαθητές μέσω Τ/Δ	21
4.6.2	Η αποτελεσματικότητα της Τ/Δ (Δηλωτική γνώση).....	22
4.6.3	Η απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ.....	22
4.6.4	Η απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων.....	22
4.7	Έβδομος άξονας: Κίνητρα για την ενασχόληση με την Τ/Δ.....	23
4.8	Πρώτος άξονας: Σχέσεις με τους δασκάλους (Τοπικής –Απομακρυσμένης τάξης)	23
4.8.1	Η επικοινωνία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ	24
4.8.2	Η συνεργασία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ.....	24
4.8.3	Παρακολούθηση μαθήματος μέσω Τ/Δ	24
4.8.4	Απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης	25
4.8.5	Απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της τοπικής τάξης	25
4.9	Δεύτερος άξονας: Σχέσεις με τους συμμαθητές (Τοπικής – Απομακρυσμένης Τάξης)	25
4.9.1	Επικοινωνία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ.....	26
4.9.2	Συνεργασία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ.....	26
4.9.3	Απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης	26
4.9.4	Απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης	26
4.10	Τρίτος άξονας: Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS διδασκαλία μέσω Τ/Δ.....	27
4.10.1	Απόψεις για το νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω Τ/Δ.....	27
4.10.2	Απόψεις για τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας.....	28
4.10.3	Απόψεις για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο	28
4.11	Τέταρτος άξονας: Το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης	29
4.11.1	Οι σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την Τ/Δ.....	29
4.11.2	Οι σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την Τ/Δ.....	29
4.11.3	Νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ	29
4.11.4	Απόκτηση φίλων μέσω Τ/Δ.....	30
4.12	Πέμπτος άξονας: Η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ.....	30
4.12.1	Η χρήση του υπολογιστή στην Τ/Δ	30
4.12.2	Η χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ.....	31
4.12.3	Η επίδραση του ήχου στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ	31
4.13	Έκτος άξονας: Τα μαθησιακά αποτελέσματα από την χρήση της Τ/Δ	31
4.13.1	Τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται οι μαθητές μέσω Τ/Δ	31
4.13.2	Η αποτελεσματικότητα της Τ/Δ (Δηλωτική γνώση).....	32
4.13.3	Η απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ.....	32

4.13.4	Η απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων.....	32
4.14	Έβδομος άξονας: Κίνητρα για την ενασχόληση με την Τ/Δ	32
5.	Συζήτηση/Συμπεράσματα.....	33
5.1	Συζήτηση και συμπεράσματα.....	33
5.2	Προτάσεις για μελλοντική έρευνα	36
	Βιβλιογραφία	37

1. Εισαγωγή

Ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιείται η τεχνολογία στην ΕΞΑΕ προκαλεί προβληματισμούς, καθώς πολλές φορές η έμφαση δίνεται περισσότερο στους διαθέσιμους τεχνολογικούς πόρους και λιγότερο στις παιδαγωγικές προϋποθέσεις που θα πρέπει να διέπουν ένα περιβάλλον μάθησης. (Κοζμα, 2001; Διοναράκης, 2006; Αναστασιάδης, 2006 οπ. αναφ. Αναστασιάδης, 2008). Η έμφαση που δίνεται στις μέρες μας στα τεχνολογικά μέσα σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει την παιδαγωγική και κοινωνική διάσταση της μάθησης και της διδασκαλίας και την προσπάθεια μετάβασης σε ένα μαθητοκεντρικό περιβάλλον που θα ενθαρρύνει τον εκπαιδευόμενο στην αναζήτηση της γνώσης (Κανάκης, 1990 οπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2007). Υποστηρίζεται η θέση πως οι Τ.Π.Ε /νέες τεχνολογίες δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως ένα ουδέτερο μέσο διδασκαλίας, αλλά θα πρέπει να αξιοποιηθούν με παιδαγωγικούς όρους (Λιοναράκης, 2006 οπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2007).

Η δημιουργική ένταξη των νέων τεχνολογιών στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο (Carr & Kemmis, 2002 οπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2009) και η αξιοποίηση της τεχνολογίας με παιδαγωγικούς και κοινωνικούς όρους ευνοούν τη δημιουργία συνεργατικών περιβαλλόντων μάθησης από απόσταση τα οποία θα θέτουν ως στόχο την ενθάρρυνση της διερευνητικής και κριτικής σκέψης (Brusilonsky, 1999; Κωστούλα και Μακράκης 2006; Σολωμονίδου, 2006 οπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2009), και θα διαμορφώνουν τους όρους και τις προϋποθέσεις για μια πολυμορφική εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Lionarakis, 1998 οπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2009). Η τηλεδιάσκεψη ανήκει στις Προηγμένες Μαθησιακές Τεχνολογίες (ΠΜΤ) και συμβάλει στη διαμόρφωση ενός αλληλεπιδραστικού περιβάλλοντος συνεργατικής μάθησης υπό παιδαγωγικές προϋποθέσεις (Αναστασιάδης, Μανούσου κ.α., 2012).

Το ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» αποτελεί το αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας. Φορέας υλοποίησης του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» είναι το Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Εργαστήριο Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών στην Δια Βίου και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α), και τελεί υπό την αιγίδα του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας της Ελλάδας. Βασική επιδίωξη του προγράμματος είναι η ανάπτυξη και η υλοποίηση διαθεματικών δραστηριοτήτων συνεργατικής οικοδόμησης της γνώσης από απόσταση μέσω διαδραστικών τηλεδιασκέψεων μεταξύ δημοτικών σχολείων. (<http://www.edc.uoc.gr/~odysseas/>).

Στο πλαίσιο των τηλεδιασκέψεων υπάρχουν πολλά ζητήματα τα οποία διερευνώνται επιστημονικά. Η παρούσα εργασία σκοπό έχει να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της διερεύνησης των απόψεων (αρχικές και τελικές) των μαθητών του 6^{ου} Δημοτικού σχολείου Πρέβεζας σχετικά με τη συμμετοχή τους στο ερευνητικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» που εκπονήθηκε το σχ. έτος 2015-2016.

Η δομή της εργασίας έχει ως εξής: Στο πρώτο μέρος επιχειρείται να παρουσιαστεί σύντομα και συνοπτικά το θεωρητικό πλαίσιο του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» και αναφέρεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε σε όλες τις φάσεις υλοποίησης των τηλεδιασκέψεων. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας καθώς επίσης επιχειρείται και η περιγραφή των δεδομένων με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα που διατυπώθηκαν. Τέλος, αναφέρονται τα γενικά συμπεράσματα της έρευνας.

2. Θεωρητικό πλαίσιο

2.1 Η διαδραστική τηλεδιάσκεψη στο σχολείο

Με τον όρο τηλεδιάσκεψη (Videoconferencing) αναφερόμαστε στην επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο (real time) μέσω ήχου (audio) κινούμενης εικόνας (live video) και δεδομένων (Data) ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα απομακρυσμένα σημεία. (Suthers, 2001; Gibson και Cohen, 2003; Reed & Woodruff, 1995; Alexander et al., 1999; Chandler and Hanrahan, 2000 οπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2008).

Με τον όρο Διαδραστική Τηλεδιάσκεψη (ΔΤ) – Interactive Videoconferencing (IVC) – αναφερόμαστε στην παιδαγωγική αξιοποίηση της τηλεδιάσκεψης με στόχο το άνοιγμα του σχολείου σε ευρύτερα κοινωνικά και μαθησιακά περιβάλλοντα, στην ενθάρρυνση της κριτικής θέασης του μικρόκοσμου που περιβάλλει την σχολική τάξη, στην καλλιέργεια του πνεύματος συνεργασίας της κοινωνικής διαπραγμάτευσης, με άλλες νοοτροπίες, στάσεις, συμπεριφορές και αντιλήψεις (Anastasiades, 2007; 2009 οπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2008).

Η Διαδραστική Τηλεδιάσκεψη (ΔΤ) – Interactive Videoconferencing (IVC) – επιτρέπει σε εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές που βρίσκονται σε δύο ή περισσότερα απομακρυσμένα σημεία όχι απλά να επικοινωνούν ανταλλάσσοντας απόψεις ή να μοιράζονται δεδομένα μεταξύ τους, αλλά να συμμετέχουν ενεργά σε ένα δυναμικό περιβάλλον αλληλεπίδρασης, κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του οποίου αποτελεί η συνεργατική οικοδόμηση της γνώσης από, απόσταση σε πραγματικό χρόνο (Anastasiades, 2009 οπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2008).

2.2 Το παιδαγωγικό πλαίσιο και οι στόχοι του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ»

Στη σύνθετη αυτή διδακτική εφαρμογή υιοθετήθηκαν παιδαγωγικές αρχές του γνωστικού και κοινωνικού εποικοδομισμού, καθώς και της κριτικής - χειραφετικής προσέγγισης (Ματσαγγούρας, 1999, Ράπτης και Ράπτη, 2007 οπ. αναφ. στους Hambiaouris, Raptis, & Rapti, 2009), ενώ το συνεργατικό - διερευνητικό σχέδιο εργασίας (πρότζεκτ) με τη βοήθεια των ΤΠΕ σε ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο (κοινότητες μάθησης) - με τη χρήση ή μη της τηλεσυνεργασίας - αποτέλεσε την κύρια διδακτική στρατηγική (Hambiaouris, Raptis, & Rapti, 2009).

Το προτεινόμενο Παιδαγωγικό Μοντέλο σύμφωνα με τον κ. Αναστασιάδη στηρίζεται στους εξής πυλώνες (Anastasiades, 2003, 2006, 2008, 2010): 1. Διαθεματική Προσέγγιση της Γνώσης, 2. Θεωρίες οικοδόμησης της γνώσης (επικοδομιστική προσέγγιση, Θεωρία της εγκατεστημένης ή εντός πλαισίου μάθησης), 3. Μέθοδος Project και 4. στις βασικές αρχές της ΕΞΑΕ (Αναστασιάδης, 2017).

Βασικοί στόχοι του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» είναι:

-η εξοικείωση των εκπαιδευτικών με την παιδαγωγική αξιοποίηση της τηλεδιάσκεψης στην σχολική τάξη,

-η ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε αυθεντικά περιβάλλοντα διερεύνησης και συνεργατικής οικοδόμησης της γνώσης,

-η καλλιέργεια κρίσιμων γνωστικών, κοινωνικών, και τεχνολογικών δεξιοτήτων για τους αυριανούς πολίτες του 21ου Αιώνα,

-η άμβλυση του φαινομένου του Ψηφιακού Δυϊσμού ιδιαίτερα για μαθητές ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών. (<http://www.edc.uoc.gr/~odysseas/>)

2.3 Η μεθοδολογία της έρευνας

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην παρούσα εργασία είχε ως αντικείμενο την διερεύνηση των απόψεων των μαθητών του 6^{ου} Δημοτικού σχολείου Πρέβεζας, μέσα από τις αρχικές και τελικές εκθέσεις που παραδόθηκαν, σχετικά με τη συμμετοχή τους στο ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας» κατά τη διάρκεια του έτους 2015-2016.

Ο Wollcott (1992) όπως αναφέρουν οι Ίσαρη και Πουρκός (2015) στο βιβλίο τους, «παρατηρεί ότι για την πραγματοποίηση μιας έρευνας είναι απαραίτητη η ύπαρξη κάποιας ιδέας. Δίχως θεωρία είναι αδύνατος ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η πραγματοποίηση μιας έρευνας. Όμως, για την πραγματοποίηση μιας έρευνας απαιτείται όχι μόνο σαφώς οριοθετημένο θεωρητικό πλαίσιο, αλλά επίσης συγκεκριμένες μέθοδοι και τεχνικές».

2.3.1 Η μεθοδολογική προσέγγιση της έρευνας

Σύμφωνα με τον Wollcott (1992), μπορούμε να διακρίνουμε τρεις βασικές ομάδες τεχνικών της ποιοτικής έρευνας που χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική έρευνα. Η πρώτη ομάδα εδράζεται στην παρατήρηση (μη συμμετοχική παρατήρηση, συμμετοχική παρατήρηση, εθνογραφικές έρευνες, κ.ά.), η δεύτερη ομάδα εδράζεται στη λήψη συνεντεύξεων (ερευνητική δημοσιογραφία, βιογραφικές προσεγγίσεις, προφορική ιστορία, κ.ά.) και η τρίτη ομάδα στις έρευνες αρχείου (ανάλυση περιεχομένου, ιστορική έρευνα, λογοτεχνική κριτική, κ.ά.) (οπ. αναφ. στους Ίσαρη & Πουρκός, 2015).

Η μεθοδολογική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα μας ήταν η ανάλυση περιεχομένου. Όπως αναφέρει ο Βάμβουκας (2000), η ανάλυση του περιεχομένου βασίζεται κυρίως σε τεκμήρια που είναι γραπτής λεκτικής επικοινωνίας και χρησιμοποιείται για την περιγραφή του φανερού περιεχομένου της επικοινωνίας, με κύριο στόχο την ερμηνεία του. Πρόκειται για μια απλοποιημένη, σχηματοποιημένη, εύκολη, γρήγορη μέθοδο. Αφορά λιγότερο το ύφος του κειμένου και περισσότερο τις εκφραζόμενες ιδέες. Η διαφοροποίηση είναι τεχνητή, διότι οι λέξεις εκφράζουν ιδέες (Τζανή, 2005).

Εστιάζει στους τρόπους με τους οποίους τα θέματα εντός ενός κειμένου γίνονται αντικείμενο διαπραγμάτευσης και τη συχνότητα της εμφάνισής τους. Η αναζήτηση των θεμάτων γίνεται στη βάση προκαθορισμένων ερωτημάτων ή συστήματος κατηγοριών (Τσιώλης,2015). Όλες οι κατηγορίες που χρησιμοποιούνται για την κατηγοριοποίηση του περιεχομένου όλων των γραπτών τεκμηρίων εξαρτώνται από το γενικό σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας, το θεωρητικό της πλαίσιο και τα ερευνητικά ερωτήματα (Βάμβουκας, 2000).

3. Παρουσίαση Μεθοδολογίας

3.1 Τα ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα στα οποία προσπαθεί να δώσει απάντηση η παρούσα εργασία είναι τα παρακάτω:

1. Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών, όπως αναδεικνύονται μέσα από τις αρχικές εκθέσεις τους, σχετικά με τη συμμετοχή τους το σχολικό έτος 2015-2016 στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας»;
2. Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών, όπως αναδεικνύονται μέσα από τις τελικές εκθέσεις τους, σχετικά με τη συμμετοχή τους το σχολικό έτος 2015-2016 στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας»;
3. Υπάρχει σύγκριση των δύο απόψεων;

3.2 Συλλογή των δεδομένων

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν οι εκθέσεις των μαθητών του 6^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πρέβεζας που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας» κατά το έτος 2015-2016. Οι μαθητές αρχικά κλήθηκαν να γράψουν εκθέσεις με τις προσδοκίες τους σχετικά με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Μετά την ολοκλήρωση των τεσσάρων τηλεδιασκέψεων οι μαθητές κλήθηκαν να γράψουν τις εντυπώσεις και τις σκέψεις του για το εν λόγω πρόγραμμα. Μέσα από τη διερεύνηση των απόψεων αυτών, επιχειρείται η απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων της παρούσας εργασίας.

3.3 Δείγμα της έρευνας

Το δείγμα της έρευνάς μας αποτέλεσαν οι μαθητές του 6^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πρέβεζας, οι οποίοι έλαβαν μέρος, κατά το σχολικό έτος 2015-2016, στο πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «ΟΔΥΣΣΕΑΣ».

Οι μαθητές κλήθηκαν σε δύο φάσεις να εκφραστούν σχετικά με το εν λόγω πρόγραμμα. Κάθε μία από τις αρχικές (προσδοκίες τους) και τις τελικές (με τις εντυπώσεις τους) εκθέσεις αντιστοιχεί σε ένα υποκείμενο της έρευνας. Το σύνολο των μαθητών, των οποίων τις εκθέσεις μελετήσαμε, αποτέλεσε το δείγμα της έρευνάς μας. Από τις εκθέσεις των μαθητών, οι οποίες ήταν ανώνυμες, δεν γίνεται γνωστό το φύλο των μαθητών και γι' αυτό το λόγο δεν παρατίθενται τα δεδομένα. Ωστόσο, εξετάστηκαν 16 εκθέσεις μαθητών που αφορούσαν τις προσδοκίες των μαθητών για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας» και 12 εκθέσεις που αφορούσαν τις εντυπώσεις των μαθητών μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος.

ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
16	12

Για λόγους που δεν μας έχουν γίνει γνωστοί κάποιοι μαθητές δεν συμπλήρωσαν τις τελικές τους εκθέσεις.

3.4 Κωδικοποίηση των δεδομένων και η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου

Για την κωδικοποίηση και την επεξεργασία των εκθέσεων των συμμετεχόντων μαθητών της έρευνάς μας χρησιμοποιήθηκε η τεχνική της ανάλυσης περιεχομένου και πιο συγκεκριμένα η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου. Μονάδα ανάλυσης θεωρήθηκε η πρόταση. Για την ανάλυση των εκθέσεων χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό Atlas ti 6.0. Δημιουργήθηκαν δύο αρχεία. Το πρώτο αρχείο αφορά τις εκθέσεις των μαθητών που συμπληρώθηκαν πριν την έναρξη του προγράμματος παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «ΟΔΥΣΣΕΑΣ». Το δεύτερο αρχείο αφορά τις εκθέσεις των μαθητών που συμπληρώθηκαν μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Οι εκθέσεις των μαθητών ψηφιοποιήθηκαν και αποθηκεύτηκαν με τη μορφή εμπλουτισμένου κειμένου rtf. Με αυτή τη μορφή επεξεργάστηκαν στο πρόγραμμα Atlas ti 6.0.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων μελετήθηκε κάθε πρόταση προσεκτικά και στη συνέχεια αποδόθηκε ένας άξονας για κάθε πρόταση. «Οι άξονες αποτελούν ένα είδος κωδικοποίησης που δημιουργήθηκαν προκειμένου να ολοκληρωθεί η επεξεργασία των γραπτών κειμένων. Η βασική ιδέα της ανάλυσης του περιεχομένου συνίσταται στην ταξινόμηση των στοιχείων ενός κειμένου σ' έναν ορισμένο αριθμό κατηγοριών εκ των προτέρων καθορισμένων. Οι κατηγορίες αυτές αποτελούν το πλαίσιο ταξινόμησης, τις «θυρίδες» όπως αλλιώς ονομάζονται. Αποτελούν απλά τα πλαίσια της ανάλυσης του περιεχομένου(Τζανή,2005)». "Με τον όρο «κατηγορία» δηλώνεται η ομάδα αντικειμένων, πραγμάτων, καταστάσεων, που έχουν έναν ορισμένο αριθμό κοινών χαρακτηριστικών ή ιδιοτήτων τα οποία την διαφοροποιούν από τις άλλες ομάδες με κριτήρια ποιοτικά. Η διάκριση σε κατηγορίες αποτελεί την πεμπτούσια της ανάλυσης περιεχομένου, καθώς το σύστημα των κατηγοριών χρησιμεύει ως πλαίσιο για την διαλογή του αναλυτέου υλικού. «Η αυστηρότητα των αποτελεσμάτων της διερεύνησης εξαρτάται από την αξία της ανάλυσης που χρησιμοποιείται ως βάση, δηλαδή από την ακρίβεια ταξινόμησης, που με τη σειρά της εξαρτάται από την αξία των κατηγοριών»" (Βάμβουκας Μ., 2002 σπ. αναφ. Τζανή,2005).

Κάθε άξονας περιλαμβάνει υποκατηγορίες που αφορούν τα αντικείμενα που εξετάζονται. Δημιουργήθηκαν συνολικά οκτώ άξονες. Το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να ταξινομεί κάθε μονάδα ανάλυσης στον αντίστοιχο άξονα που έχει οριστεί καθώς και στο συγκεκριμένο αντικείμενο που έχει ορίσει. Μετά την ολοκλήρωση της επεξεργασίας, το λογισμικό Atlas ti 6.0, εξάγει τα αποτελέσματα ομαδοποιημένα ενώ αναφέρεται και η συχνότητα εμφάνισης του κάθε άξονα καθώς και των αντικειμένων.

Οι ταξινομικές κατηγορίες λοιπόν, κάνοντας διακριτή την ανάλυση προσδίδουν εγκυρότητα στην έρευνα. Η δυσκολία ως προς τον προσδιορισμό των σημασιολογικών κατηγοριών οφείλεται κυρίως στην πολυσημία και αμφισημία λέξεων και εκφράσεων, αλλά μπορεί να ξεπεραστεί από την στιγμή που θα αποκρυσταλλωθεί σε αυτές η κοινή σημασιολογική τους χροιά. Πέραν της αυστηρότητας, η εγκυρότητα και αποτελεσματικότητα της κατηγοριοποίησης διασφαλίζονται μέσω της εφαρμογής των κανόνων της αντικειμενικότητας, εξαντλητικότητας, καταλληλότητας και του αμοιβαίου αποκλεισμού(Τζανή,2005).

3.5 Περιορισμοί της έρευνας

Το δείγμα της παρούσας έρευνας αφορά τις απόψεις των μαθητών ενός μόνο σχολείου. Τα αποτελέσματα λοιπόν, είναι βέβαιο πως δεν μπορούν να γενικευθούν. Επίσης και η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε, της ανάλυσης περιεχομένου, δεν ενδείκνυται για τη γενίκευση των αποτελεσμάτων. Ωστόσο, η εν λόγω εργασία μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για περαιτέρω διερεύνηση των απόψεων των μαθητών του προγράμματος παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «ΟΔΥΣΣΕΑΣ».

4. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων

Στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων αρχικά θα αναλύσουμε τις απόψεις των μαθητών σχετικά με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «ΟΔΥΣΣΕΑΣ». Ακολουθεί η παρουσίαση των απόψεων όπως διατυπώθηκαν από τους ίδιους μαθητές μετά την ολοκλήρωση του εν λόγω προγράμματος. Κάθε πρόταση θα αναφέρεται με ένα κωδικό που θα αντιστοιχεί στον αριθμό που αναφέρεται σε κάθε έκθεση. Όπως ήδη έχει αναφερθεί οι εκθέσεις είναι ανώνυμες. Δόθηκε όμως εξαρχής σε κάθε μαθητή ένας κωδικός. Στον κωδικό αυτό θα αναφερόμαστε κατά την ανάλυση των απόψεων των μαθητών. Ακολουθεί δίπλα από κάθε κωδικό έκθεσης και ένα γράμμα το οποίο καθορίζει την φάση συγγραφής της εν λόγω έκθεσης. Για τις αρχικές εκθέσεις των μαθητών ορίστηκε το κεφαλαίο γράμμα Π (Πριν) και για τις τελικές εκθέσεις των μαθητών το κεφαλαίο γράμμα Μ (Μετά).

Οι απόψεις των μαθητών κατηγοριοποιήθηκαν με βάση τους άξονες και τα βασικά αντικείμενα της αξιολόγησης του προγράμματος Οδυσσέας, που προέκυψαν στην έρευνα αξιολόγησης του προγράμματος που πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων προς τους μαθητές κατά τη διάρκεια του προγράμματος (Αναστασιάδης, Φιλιπούσης, Σιακάς, Τομαζινάκης, Γκίζα, Μαστοράκη & Καρβούνης, 2008b οπ. αναφ στη Γκίζα, 2011). Τα βασικά αντικείμενα ανά άξονα σύμφωνα με την αξιολόγηση του προγράμματος «Οδυσσέας» είναι τα εξής:

Τα βασικά αντικείμενα ανά άξονα σύμφωνα με την αξιολόγηση του προγράμματος «Οδυσσέας»
1^{ος} άξονας: Σχέσεις με τους δασκάλους (Τοπικής – Απομακρυσμένης τάξης)
Επικοινωνία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ DASKALOS_EPIKOINONIA
Συνεργασία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ DASKALOS_SYNERGASIA
Παρακολούθηση μαθήματος μέσω Τ/Δ DASKALOS_PARAKOLOUTHISI
Απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης DASKALOS_DISTANCE
Απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της τοπικής τάξης DASKALOS_LOCAL
2^{ος} άξονας: Σχέσεις με τους συμμαθητές (Τοπικής – Απομακρυσμένης Τάξης)
Επικοινωνία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ STUDENTS_EPIKOINONIA
Συνεργασία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ STUDENTS_SYNERGASIA
Απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης STUDENTS_APOPSEIS_DISTANCE
Απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης STUDENTS_APOPSEIS_LOCAL

3^{ος} άξονας : Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS Διδασκαλία μέσω Τ/Δ
Απόψεις για τον νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω Τ/Δ LESSON_NEW
Απόψεις για τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας LESSON_OLD
Απόψεις για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο LESSON_CHANGE
4^{ος} άξονας: Το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης
Σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την Τ/Δ SOC_SXESEIS_LOCAL
Σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την Τ/Δ SOC_SXESEIS_DISTANCE
Νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ SOC_MEETINGS
Απόκτηση φίλων μέσω Τ/Δ SOC_FRIENDS
5ος άξονας: Η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ
Η χρήση του υπολογιστή στην Τ/Δ TECH_USE_PC
Η χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ TECH_USE_CAM
Η επίδραση του ήχου τη Τ/Δ στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ TECH_USE_SOUND
6ος άξονας Τα μαθησιακά αποτελέσματα από την χρήση της Τ/Δ
Τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται οι μαθητές μέσω Τ/Δ KNOW_EDU_SUB
Η αποτελεσματικότητα της Τ/Δ (Δηλωτική γνώση) KNOW_EFFECT
Απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ KNOW_ICT
Απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων KNOW_CREAT
7ος Άξονας: Κίνητρα για την ενασχόληση με την Τ/Δ
Γιατί θέλουν οι μαθητές να ασχοληθούν με την Τ/Δ MOTIVATION

Όπως ήδη έχει αναφερθεί οι άξονες που προέκυψαν στην παρούσα έρευνα αρχικά ήταν οκτώ. Πρόκειται για τους επτά άξονες που αναφέρονται στον πίνακα από τους οποίους αφαιρέθηκε ο όγδοος άξονας: Διάφορα στην ανάλυση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Ο άξονας αυτός περιλαμβάνει όλες εκείνες τις απόψεις των μαθητών που δεν ανήκουν σε κανέναν από τους προηγούμενους, επτά άξονες. Πρόκειται για προτάσεις που είτε δεν αφορούν το πρόγραμμα, είτε η διατύπωση δημιουργεί αμφιβολίες και προβληματισμό για το περιεχόμενο και το νόημα αυτών.

Ανάλυση των αρχικών απόψεων των μαθητών σχετικά με την συμμετοχή τους στο ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας».

4.1 Πρώτος άξονας: Σχέσεις με τους δασκάλους (Τοπικής –Απομακρυσμένης τάξης)

Ο πρώτος άξονας περιλαμβάνει τις απόψεις των μαθητών που διατυπώθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος «Οδυσσέας» για της σχέσεις της με τους εκπαιδευτικούς της τοπικής και της απομακρυσμένης τάξης. Στον πρώτο άξονα τα βασικά αντικείμενα είναι πέντε: η επικοινωνία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ , η συνεργασία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ, η παρακολούθηση μαθήματος μέσω Τ/Δ, οι απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης καθώς και οι απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της τοπικής τάξης.

4.1.1 Η επικοινωνία με τον δάσκαλο μέσω τηλεδιάσκεψης

Οι μαθητές, στις αρχικές τους εκθέσεις, δεν φαίνεται να εκφράζουν άποψη για την επικοινωνία με τον δάσκαλο τους μέσω τηλεδιάσκεψης γιατί θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι ο δάσκαλος αποτελεί για αυτούς μια δεδομένη και σταθερή αξία, γι' αυτό και δεν χρειάζεται να αναφέρουν κάποιο σχόλιο (Αναστασιάδης, Φιλιπούσης, Σιάκας, Τομαζινάκης, Γκίζα, Μαστοράκη & Καρβούνης, 2008b οπ. αναφ. Γκίζα, 2011).

4.1.2 Η συνεργασία με τον δάσκαλο μέσω τηλεδιάσκεψης

Οι μαθητές, στις αρχικές τους εκθέσεις, δεν φαίνεται να αναφέρονται στην συνεργασία τους με τον δάσκαλο τους μέσω τηλεδιάσκεψης. Όπως ήδη αναφέρθηκε οι μαθητές δεν αναφέρουν τίποτα για την συνεργασία με το δάσκαλο τους γιατί θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι ο δάσκαλος αποτελεί για αυτούς μια δεδομένη και σταθερή αξία, γι' αυτό και δεν χρειάζεται να αναφέρουν κάποιο σχόλιο (Αναστασιάδης, Φιλιπούσης, Σιάκας, Τομαζινάκης, Γκίζα, Μαστοράκη & Καρβούνης, 2008b οπ. αναφ. Γκίζα, 2011).

4.1.3 Η παρακολούθηση μαθήματος μέσω τηλεδιάσκεψης

Οι αρχικές απόψεις των μαθητών επικεντρώνονται τόσο στα συναισθήματα που τους δημιουργούνται λόγω της παρακολούθησης του μαθήματος μέσω τηλεδιάσκεψης όσο και στον τρόπο που θα κληθούν να λάβουν μέρος κατά τη διάρκεια αυτής. Οι μαθητές φαίνεται να έχουν θετικές προσδοκίες για το πρόγραμμα των τηλεδιασκέψεων ενώ είναι εμφανής και η αγωνία τους για τον τρόπο που θα διεξαχθεί το μάθημα μέσω

τηλεδιάσκεψης. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσιες τις απόψεις των μαθητών όπως εκφράστηκαν μέσα από τις αρχικές τους εκθέσεις.

 Όταν μας το είπε αυτό το νέο η κυρία {ότι} θα πάρουμε μέρος, όλοι μας χαρήκαμε πολύ και ανυπομονούμε να γίνει και πιστεύω πως θα περάσουμε ωραία. 1411Π

 Τέλος, ελπίζω πως η τηλεδιάσκεψη θα είναι φανταστική, χωρίς να υπάρχει κανένα πρόβλημα. 1413Π

 Πιστεύω να μην ντρέπομαι, γιατί αν ντρέπομαι δεν θα σηκώνω χέρι για να πω την απάντηση από την ερώτηση που έκαναν. 1415Π

 Φαντάζομαι ότι θα μας κάνουμε διάφορες ερωτήσεις και εμείς θα απαντάμε σηκώνοντας το χέρι μας. 1415Π

4.1.4 Οι αρχικές απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης

Οι μαθητές, στις αρχικές τους εκθέσεις, δεν φαίνεται να αναφέρουν καμία άποψη για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης.

4.1.5 Οι αρχικές απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της τοπικής τάξης

Οι αρχικές αναφορές των μαθητών για την δασκάλα τους φαίνεται να είναι θετικές. Συγκεκριμένα αναφέρονται στην ενημέρωση που είχαν για τη συμμετοχή της τάξης τους στο εν λόγω εκπαιδευτικό πρόγραμμα, στις επεξηγήσεις και στις λεπτομέρειες που δόθηκαν στο αρχικό αυτό στάδιο καθώς και στην ελευθερία που είχαν προκειμένου να εργαστούν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας για το περιεχόμενο της παρουσίασης στα πλαίσια της πρώτης τηλεδιάσκεψης. Φαίνεται λοιπόν, ότι οι αναφορές επικεντρώνονται στον υποστηρικτικό και καθοδηγητικό ρόλο της εκπαιδευτικού, ο οποίος εκφράζεται από την παράθεση των ακόλουθων προτάσεων, που οι ίδιοι οι μαθητές έγραψαν, στις αρχικές τους εκθέσεις.

 Η κυρία μας πριν από λίγο καιρό μας ανακοίνωσε ότι θα πάρουμε μέρος σε μια τηλεδιάσκεψη. 1406Π

 Εγώ και οι συμμαθητές μας δεν ξέραμε τι συμβαίνει και έτσι η κυρία μας εξήγησε τι είναι. 1406Π

 Με την κυρία μας, πάμε στην αίθουσα προβολών και μας αφήνει να τα κάνουμε μόνοι μας. 1411Π

4.2 Δεύτερος άξονας: Σχέσεις με τους συμμαθητές (Τοπικής – Απομακρυσμένης Τάξης)

Τα βασικά αντικείμενα του δεύτερου άξονα είναι τέσσερα: επικοινωνία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ, συνεργασία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ, απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης και απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης. Οι αρχικές απόψεις των μαθητών σχετικά με τις σχέσεις με τους συμμαθητές τοπικής και απομακρυσμένης τάξης θα παρουσιαστούν μέσα από τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα του εν λόγω άξονα.

4.2.1 Αρχικές απόψεις για την επικοινωνία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ

Από τις αρχικές απόψεις των μαθητών φαίνεται ότι στις τηλεδιασκέψεις περιμένουν να επικοινωνήσουν με τα παιδιά της απομακρυσμένης τάξης, να ανταλλάξουν απόψεις, να σχολιάσουν και να ανταλλάξουν ιδέες με όλες τις ομάδες που θα συμμετέχουν. Η στάση τους, όπως εκφράζεται από τις εκθέσεις τους, μοιάζει να είναι θετική. Ακολουθούν αυτούσιες οι αναφορές των μαθητών:

 Στην τηλεδιάσκεψη, αρχικά, πιστεύω πως μαθητές και δάσκαλοι θα γνωριστούν μεταξύ τους και στη συνέχεια κάθε σχολείο θα παρουσιάσει το υλικό που ετοίμασε. 1405Π

 Έπειτα θα ανταλλάξουμε απόψεις και θα εχολιάσουμε. 1405Π

Στο τέλος θα αποχαιρετιστούμε. 1405Π

 Φαντάζομαι ότι θα είμαι μαζί με τους συμμαθητές μου σε μια αίθουσα και απέναντί μας θα υπάρχει μια οδόνη από την οποία θα μπορούμε να βλέπουμε και να επικοινωνούμε ανταλλάσσοντας ιδέες με όλες τις ομάδες των σχολείων που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα. 1412Π

 Ακόμη εκέφτομαι ότι θα βρεδούμε βλέμμα με βλέμμα και θα μιλήσουμε. 1416Π

4.2.2 Αρχικές απόψεις για την συνεργασία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ

Στις αρχικές εκθέσεις των μαθητών του 6^{ου} Δ.Σ. Πρέβεζας εκφράστηκε μόνο μια άποψη για την συνεργασία μέσω τηλεδιάσκεψης. Η άποψη αυτή φαίνεται να είναι θετική και επικεντρώνεται στον τρόπο που οι ομάδες θα συνεργαστούν προκειμένου να παρουσιάσουν τις εργασίες τους καθώς και στο τελικό αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας. Ακολουθεί αυτούσια η αναφορά του μαθητή.

 Πιστεύω πως θα εξελιχθεί πολύ καλά μιας και όλες οι ομάδες θα έχουν φτιάξει φανταστικά πράγματα. 1413Π

4.2.3 Αρχικές απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης

Οι μαθητές στις αρχικές τους εκθέσεις φαίνεται να δίνουν έμφαση στην άποψη που θα σχηματίσουν οι συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης για αυτούς και το αποτέλεσμα της δουλειάς τους. Εκφράζεται μέσα από την άποψη που ακολουθεί η επιθυμία ή και η ανάγκη μάλλον του μαθητή να ευχαριστήσει τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης και να υπάρξει μια θετική ανταπόκριση από τις ομάδες των σχολείων συνεργατών. Ακολουθεί αυτούσια η αναφορά του μαθητή.

 Το πιο βασικό είναι να αρέσει και στα άλλα σχολεία αυτό που θα ετοιμάσουμε. 1414Π

4.2.4 Αρχικές απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης

Οι αρχικές απόψεις των μαθητών για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης είναι μάλλον πολύ θετικές. Μελετώντας τις αρχικές τους εκθέσεις οι μαθητές επικεντρώνονται στη συνεργασία μεταξύ των μελών κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας τους, στην προσπάθεια που κατέβαλαν, στην οργάνωση και στην κοινή τους επιθυμία να παρουσιάσουν ένα ωραίο αποτέλεσμα. Ο κοινός στόχος και η επίτευξη του φαίνεται να λειτούργησε θετικά όπως δείχνουν οι απόψεις που εκφράστηκαν στις εκθέσεις τους.

 Νομίζω επίσης πως η προετοιμασία του υλικού της πρώτης τηλεδιάσκεψης έκανε την τάξη μου κι εμένα να συνεργαστούμε καλύτερα. 1405Π

 Και γι' αυτό ανυπομονούμε όλοι να έρδει εκείνη η μέρα. 1407Π

 Μέσα από την τηλεδιάσκεψη περισσότερο μου αρέσει η προετοιμασία. 1409Π

 Είμαστε όλοι οργανωμένοι ώστε να βγάλουμε ένα ωραίο αποτέλεσμα. 1409Π

 Μου αρέσει η προετοιμασία που κάνουμε και προσπαθούμε να πετύχουμε το σκοπό μας. 1410Π

 Είναι ευχάριστη εμπειρία να είμαστε όλοι μαζί και κάνουμε τόσες προετοιμασίες και προσπάθειες. 1411Π

 Προσπαδώ να κάνω ωστά αυτά που πρέπει και θέλω να πετύχουν όλα όσα κάνουμε. 1411Π

 Αυτό είναι που θα μας στενοχωρήσει όλους μας, γιατί προσπαθούμε γι' αυτό πολύ. 1414Π

4.3 Τρίτος άξονας: Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS διδασκαλία μέσω Τ/Δ

Στον άξονα πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS διδασκαλία μέσω Τ/Δ, τα βασικά αντικείμενα είναι τρία. Συγκεκριμένα θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τις απόψεις για τον νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω Τ/Δ, τις απόψεις για τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας και τις απόψεις για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο. Οι απόψεις, όπως εκφράστηκαν στις αρχικές εκθέσεις των μαθητών σχετικά με την πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS διδασκαλία μέσω Τ/Δ, θα παρουσιαστούν μέσα από τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα του άξονα αυτού.

4.3.1 Απόψεις για το νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω Τ/Δ

Οι αρχικές απόψεις των μαθητών για τον νέο τρόπο διδασκαλίας φαίνεται να επικεντρώνονται στα συναισθήματα, που όπως δείχνουν είναι έντονα, καθώς και στα θετικά αποτελέσματα της τηλεδιάσκεψης. Όσον αφορά τα συναισθήματα που περιγράφονται από τους μαθητές είναι μάλλον θετικά και χαρακτηρίζονται από ενθουσιασμό και χαρά. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετές απόψεις που χαρακτηρίζονται από άγχος, ανυπομονησία και αγωνία για τη συμμετοχή τους σε αυτόν τον νέο τρόπο διδασκαλίας. Πρόκειται για ένα νέο τρόπο μάθησης τον οποίο δεν γνωρίζουν και μάλλον εκφράζουν αγωνία και άγχος, για το νέο αυτό εγχείρημα. Τέλος, μέσα από τις απόψεις των μαθητών γίνεται και αναφορά σε αυτά που περιμένουν ή προσδοκούν από τις τηλεδιασκέψεις.

 Όταν η κυρία μας, μας ανακοίνωσε ότι θα συμμετέχουμε σε ένα πρόγραμμα που λέγεται τηλεδιάσκεψη όλοι ενθουσιαστήκαμε. 1401Π

 Η κυρία μας μίλησε για αυτό το πρόγραμμα και μας έκανε να ξετρελαθούμε. 1401Π

 Εγώ ένιωθα συναισθήματα όπως χαρά και ενθουσιασμό αλλά και συναισθήματα όπως φόβο και αγωνία. 1401Π

 Είμαι βίγουρη ότι στην αρχή θα έχω λίγο άγχος και αγωνία αλλά με την ώρα θα τα ξεπεράσω! 1401Π

 Από την τηλεδιάσκεψη περιμένω μόνο θετικά αποτελέσματα. 1401Π

 Ήταν κάτι καινούριο και ήμουν έτοιμη να το δοκιμάσω! 1401Π

 Πως και πως ανυπομονώ να έρθει αυτή η μέρα και έχω λίγο άγχος γιατί δεν ξαναπάρει μέρος σε κάτι τέτοιο.

1402Π

 Πιστεύω ότι θα μου αρέσει. 1402Π

 Περιμένω με μεγάλη ανυπομονησία να έρθει η μέρα της τηλεδιάσκεψης. 1403Π

 Νομίζω ότι εκείνη τη μέρα θα έχω μεγάλο ενθουσιασμό αλλά και άγχος. 1403Π

 Γι' αυτήν την τηλεδιάσκεψη, περιμένω να έρθουν πολλοί άνθρωποι. 1403Π

 Εκείνη τη στιγμή θα είμαι πολύ αγχωμένος. 1403Π

 Την περιμένω πώς και πώς. 1406Π

 Τα συναισθήματά μου είναι πλούσια. 1406Π

✎ Κάποια από αυτά είναι χαρά και αγωνία. 1406Π

✎ Όπως εας είπα και πριν είμαι πολύ ενδουσιασμένος και όταν μας είπε η κυρία ότι θα κάνουμε τηλεδιάσκεψη εγώ ξετρελάθηκα από τη χαρά μου, γιατί μου αρέσει να κάνω καινούρια πράγματα. 1407Π

✎ Είμαι πολύ χαρούμενος και έχω λίγο άγχος να δω πώς είναι μια τηλεδιάσκεψη. 1408Π

✎ Περιμένω πώς και πώς για αυτήν την τηλεδιάσκεψη. 1408Π

✎ Όταν η κυρία μας μας είπε ότι θα συμμετάσχουμε σε μια τηλεδιάσκεψη μου ήρθαν πολλά πράγματα στο μυαλό.

1409Π

✎ Η αλήθεια είναι ότι δεν ξέρω τίποτα από τηλεδιασκέψεις. 1409Π

✎ Θα είναι μια από τις καλύτερες εμπειρίες που έχω ζήσει. 1409Π

✎ Όταν μας το είπε αυτό το νέο η κυρία θα πάρουμε μέρος, όλοι μας χαρήκαμε πολύ και ανυπομονούμε να γίνει και πιστεύω πως θα περάσουμε ωραία. 1411Π

✎ Όταν ακούω τη λέξη τηλεδιάσκεψη μου έρχονται πολλές ιδέες αλλά και παράξενα συναισθήματα. 1412Π

✎ Απ' ότι ξέρω το σχολείο μας δεν έχει ξαναπάρει μέρος σε τηλεδιάσκεψη. 1413Π

✎ Ανυπομονώ πολύ να δω τι είναι η τηλεδιάσκεψη. 1413Π

✎ Πρώτη φορά κάνω τηλεδιάσκεψη και νιώθω περίεργα. 1414Π

✎ Νιώθω χαρά καθώς είναι η πρώτη μου φορά. 1414Π

✎ Είναι ένας τρόπος μάθησης για άλλες περιοχές κ.α. 1414Π

✎ Δεν το περίμενα πως κάποια μέρα θα γινόταν αυτό. 1414Π

✎ Είμαι πολύ χαρούμενη γιατί ποτέ δεν το έχουμε ξανακάνει.1415Π

✎ Περιμένω αυτή την τηλεδιάσκεψη πώς και πώς. 1415Π

✎ Έχω αγωνία.1415Π

✎ Είμαι πολύ ενθουσιασμένη γιατί θα λάβω για πρώτη φορά σε τηλεδιάσκεψη. 1416Π

✎ Εγώ την φαντάζομαι πως θα μιλάμε με άλλα παιδιά. 1416Π

✎ Όταν η κυρία μας είπε η τηλεδιάσκεψη ένιωσα χαρά και ανυπομονησία.1418Π

✎ Δεν αντέχω να περιμένω την ημέρα της τηλεδιάσκεψης. 1418Π

✎ Είμαι τόσο χαρούμενος που δεν μπορώ να κοιμηθώ. 1418Π

Ωστόσο εκφράζονται και κάποιοι φόβοι που αφορούν είτε στις προσδοκίες τους για το νέο τρόπο διδασκαλίας είτε στην ανησυχία τους για τον χρόνο που θα έχουν οι μαθητές στη διάθεση τους.

✎ Φοβάμαι λίγο το χρόνο, γιατί θα είναι περιορισμένος για κάθε μαθητή και μπορεί να μην προλάβω να τα πω

όλα.1403Π

✎ Φοβάμαι ότι μπορεί να μην μας φτάσει η ώρα.1408Π

✎ Θα με στενοχωρήσει αν αυτό που το εκέφτομαι να είναι τόσο ωραίο να είναι τελικά κάτι που δε θα μου

αρέσει.1414Π

✎ Ελπίζω να μην απογοητευτώ γι' αυτό που θα δω. 1414Π

4.3.2 Απόψεις για τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας

Οι μαθητές δεν κάνουν καμία αναφορά για το συμβατικό τρόπο διδασκαλίας στις αρχικές τους εκθέσεις. Αυτό θα μπορούσε να δικαιολογηθεί από το γεγονός ότι ο νέος τρόπος διδασκαλίας φαίνεται να τους προκαλεί μεγαλύτερο ενδιαφέρον, σύμφωνα με τις παραπάνω απόψεις τους και εστιάζουν σε αυτόν.

4.3.3 Απόψεις για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο

Οι μαθητές δεν κάνουν καμία σαφή αναφορά για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο στις αρχικές τους εκθέσεις. Όπως ήδη έχει αναφερθεί ο νέος τρόπος διδασκαλίας φαίνεται να τους προκαλεί περισσότερο ενδιαφέρον και εστιάζουν σε αυτόν. Επιπλέον, βρίσκονται σε αρχικό

στάδιο και μάλλον τους είναι δύσκολο να εκφράσουν την άποψη τους για την αντικατάσταση του τρόπου διδασκαλίας μιας και δεν έχουν εμπειρίες πάνω στις τηλεδιασκέψεις.

4.4 Τέταρτος άξονας: Το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης

Τις αρχικές απόψεις των μαθητών σχετικά με το σχολείο ως φορέα κοινωνικοποίησης θα παρουσιάσουμε μέσα από τις αναφορές τους στα βασικά αντικείμενα του άξονα. Πρόκειται για τέσσερα βασικά αντικείμενα και αφορούν τις σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την Τ/Δ, τις σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την Τ/Δ, τις νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ και την απόκτηση φίλων μέσω Τ/Δ.

4.4.1 Σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την Τ/Δ

Στις αρχικές εκθέσεις των μαθητών του συγκεκριμένου σχολείου δεν συναντάμε καμία αναφορά για τις σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την τηλεδιάσκεψη. Ίσως επειδή οι μαθητές δεν έχουν σαφή εικόνα για το τι είναι τηλεδιάσκεψη αφού είναι η πρώτη φορά που η τάξη τους και το σχολείο τους συμμετέχουν.

4.4.2 Σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την Τ/Δ

Οι αρχικές απόψεις των μαθητών δεν αφορούν το συγκεκριμένο αντικείμενο του άξονα. Δεν συναντάμε καμία αναφορά για τις σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την τηλεδιάσκεψη. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, οι μαθητές συμμετέχουν για πρώτη φορά στο πρόγραμμα και οι απόψεις τους φαίνεται να επικεντρώνονται κυρίως σε άλλα αντικείμενα.

4.4.3 Νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ

Οι απόψεις των μαθητών μέσα από τις αρχικές τους εκθέσεις σχετικά με τις νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ, είναι πολύ θετικές. Αναφέρονται στην απόκτηση νέων φίλων, στις νέες γνωριμίες που θα κάνουν καθώς και στην ανταλλαγή απόψεων προκειμένου να γνωριστούν καλύτερα και σε βάθος. Αυτό φαίνεται και από την επιθυμία τους να γνωρίσουν τους νέους τόπους και αξιοθέατα των περιοχών που βρίσκονται οι μαθητές που θα γνωρίσουν. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσιες τις απόψεις των μαθητών:

 Περιμένω να γνωρίσω καινούριους ανθρώπους, καινούρια πράγματα και καινούριους τόπους. 1401Π

 Όπως επίσης και η δημιουργία νέων φίλων. 1405Π

 Από την τηλεδιάσκεψη περιμένω πολλά, κάποια είναι: να γνωρίσω τους τόπους τους και τους χαρακτήρες των παιδιών. 1406Π

 Την τηλεδιάσκεψη την περιμένω πώς και πώς, γιατί θέλω να γνωρίσω καινούρια παιδιά και γιατί θέλω να μάθω πολλά πράγματα για το σχολείο μας και για την Κρήτη. 1407Π

 Ανυπομονώ να έρθει η ώρα επειδή θα γνωρίζω και άλλα παιδιά και θα ανταλλάξουμε ιδέες. 1408Π

 Είμαι πολύ χαρούμενη διότι θα γνωρίσω νέα παιδιά και για τους ανθρώπους που έπαιξαν ρόλο για την πόλη τους. 1409Π

- ✎ Τελευταία είμαι [ο ...] και περιμένω πως και πως να γνωρίσω καινούριους φίλους.1410Π
- ✎ Είναι η πρώτη φορά που θα συμμετάσχω σε μια τηλεδιάσκεψη και χαίρομαι γιατί πιστεύω ότι θα γνωρίσω κάποιους από εκεί.1411Π
- ✎ Στην αρχή φαντάζομαι ότι θα ευηθούν οι δάσκαλοί μας με τους άλλους δασκάλους και έπειτα ο καθένας μας θα μπορεί να μιλήσει για τον εαυτό μου ώστε να γνωριστούμε όλα τα παιδιά.1412Π
- ✎ Νιώθω λοιπόν αγωνία αλλά και περιέργεια για τους καινούριους μαθητές που θα γνωρίσουμε από άλλα σχολεία αλλά και γι' αυτά που θα συζητήσουμε μεταξύ μας.1412Π
- ✎ Όταν άκουσα για αυτή την τηλεδιάσκεψη ήμουν πολύ ενθουσιασμένη και το ότι θα είστε για πρώτη φορά την ευκαιρία να γνωρίσω καινούργιους ανθρώπους μέσω μιας οδόνης. 1413Π
- ✎ Είμαι χαρούμενη καθώς θα γνωρίσω καινούρια παιδιά, θα δω τα σχολεία τους και θα γνωρίσω τα αξιόθεατα και την πόλη τους.1414Π
- ✎ Όμως, πάνω από όλα εκέφτομαι ότι θα μάθω τι αρέσει στον άλλο, όπως: ποιο είναι το αγαπημένο του χρώμα; Ποιο ζώο του αρέσει; Τι μάθημα του αρέσει κτλ.1416Π
- ✎ Επίσης χαίρομαι γιατί θα γνωρίσω νέα παιδιά, νέους φίλους. 1416Π

4.4.4 Απόκτηση φίλων μέσω Τ/Δ

Οι αρχικές απόψεις των μαθητών για την απόκτηση νέων φίλων μέσω της τηλεδιάσκεψης περιορίζονται σε μια μόνο αναφορά. Ο μαθητής αναφέρεται με θετικούς όρους και προσδοκά την απόκτηση φίλων με χαρά.

- ✎ Πιστεύω πως θα κάνω φίλους και γενικά θα μου αρέσει που θα γίνει αυτό και νιώθω πολύ ευχάριστα.1411Π

4.5 Πέμπτος άξονας: Η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ

Σε αυτόν τον άξονα, η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ, τα βασικά αντικείμενα είναι τρία και συγκεκριμένα: η χρήση του υπολογιστή στην Τ/Δ, η χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ, και η επίδραση του ήχου τη Τ/Δ στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας. Οι αρχικές απόψεις των μαθητών σχετικά η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ θα παρουσιαστούν μέσα από τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα του άξονα αυτού.

4.5.1 Η χρήση του υπολογιστή στην Τ/Δ

Στις αρχικές απόψεις των μαθητών δεν αναφέρεται καμία άποψη για την χρήση του υπολογιστή στην τηλεδιάσκεψη. Ίσως, επειδή όπως ήδη έχει αναφερθεί, είναι η πρώτη φορά που συμμετέχουν στο

πρόγραμμα και για αυτό το λόγο δεν συναντάμε καμία αναφορά.

4.5.2 Η χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ

Οι αρχικές αναφορές των μαθητών για τη χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ περιορίζονται σε δύο. Πρόκειται για μια ερμηνεία για τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν κατά την τηλεδιάσκεψη καθώς και ένας προβληματισμός, τεχνικής φύσεως που αφορά τον τρόπο που θα γίνει η χρήση του προβολέα κατά τη διάρκεια της πρώτης τηλεδιάσκεψης. Αν και δεν γίνεται άμεση αναφορά στην κάμερα, οι εν λόγω απόψεις αφορούν την εικόνα. Αυτός είναι και ο λόγος που επιλέξαμε να τοποθετήσουμε τις συγκεκριμένες απόψεις σε αυτό το αντικείμενο. Συγκεκριμένα οι μαθητές αναφέρουν:

- Ένας να κρατάει μια φωτογραφική μηχανή και ένας να κρατάει ένα μικρόφωνο. 1403Π
- Επίσης, αναρωτιέμαι αν επικοινωνήσουμε χωρίς προβολέα πώς θα χωρέσουμε όλοι να φανούμε. 1414Π

4.5.3 Η επίδραση του ήχου στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ

Στις αρχικές εκθέσεις των μαθητών του συγκεκριμένου σχολείου δεν συναντάμε καμία αναφορά για την επίδραση του ήχου στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μέσα από την τηλεδιάσκεψη. Ίσως επειδή οι μαθητές δεν έχουν σαφή εικόνα για το τι είναι τηλεδιάσκεψη αφού είναι η πρώτη φορά που η τάξη τους και το σχολείο τους συμμετέχουν.

4.6 Έκτος άξονας: Τα μαθησιακά αποτελέσματα από την χρήση της Τ/Δ

Τις αρχικές απόψεις των μαθητών σχετικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα από την χρήση της Τ/Δ θα παρουσιάσουμε μέσα από τις αναφορές τους στα βασικά αντικείμενα του άξονα. Πρόκειται για τέσσερα βασικά αντικείμενα και αφορούν τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται οι μαθητές μέσω Τ/Δ, την αποτελεσματικότητα της Τ/Δ (Δηλωτική γνώση), την απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ και την απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων.

4.6.1 Τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται οι μαθητές μέσω Τ/Δ

Οι αρχικές αναφορές των μαθητών για τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται μέσω της τηλεδιάσκεψης αφορούν την παρουσίαση του τόπου τους και του σχολείου τους ενώ φαίνεται να εκδηλώνουν έντονο ενδιαφέρον για να γνωρίσουν και τις περιοχές των μαθητών που θα συνεργαστούν. Πρόκειται για τα θέματα που εργάστηκαν κατά την προετοιμασία της πρώτης τηλεδιάσκεψης. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσιες τις απόψεις των μαθητών.

- Για την τάξη μου, ξέρω πολλά πράγματα και δεν νομίζω ότι θα κάνω κάποιο λάθος. 1403Π
- Θα πρέπει να θυμηθώ να αναφέρω κάποια αξιοθέατα και κάποια ωραία μέρη της πόλης μας. 1403Π

- ✎ Πιστεύω πως σκοπός αυτού του προγράμματος είναι να μάθουν οι μαθητές για άλλους τόπους της Ελλάδας, δηλαδή την ιστορία τους, τα έθιμά τους κ.α.1405Π
- ✎ Ακόμη θα ήθελα να μάθω την ιστορία του τόπου τους.1406Π
- ✎ Σκοπός αυτής της τηλεδιάσκεψης είναι η παρουσία του εκολείου μας, της τάξης μας και της πόλης μας.1412Π
- ✎ Νομίζω ότι ακούγοντας τις πληροφορίες και βλέποντας τα αξιοθέατα των πόλεων τους, θα αποκτήσω μια ιδέα πως ο άνθρωπος μπορεί να ευνεργαστεί με άλλους ανθρώπους δημιουργώντας ένα θαυμάσιο αποτέλεσμα.1413Π
 - ✎ Θέλω να δείξω την πόλη μου και την ιστορία της και τα αξιοθέατά της.1414Π
 - ✎ Με αυτόν τον τρόπο μαθαίνω και πράγματα για την πόλη μου που δεν ήξερα.1414Π
 - ✎ Θέλω να μάθω πού είναι ο τόπος τους δηλαδή ότι θα μάθω πού είναι η πόλη τους στον ελληνικό χάρτη.1416Π

4.6.2 Η αποτελεσματικότητα της Τ/Δ (Δηλωτική γνώση)

Στις αρχικές απόψεις των μαθητών δεν αναφέρεται καμία άποψη για την αποτελεσματικότητα της τηλεδιάσκεψης. Ίσως, επειδή όπως ήδη έχει αναφερθεί, είναι η πρώτη φορά που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και για αυτό το λόγο δεν συναντάμε καμία αναφορά.

4.6.3 Η απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ

Μελετώντας τις αρχικές απόψεις των μαθητών παρατηρούμε πως γίνεται αναφορά από ένα μόνο μαθητή/τρια σχετικά με την απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ. Γίνεται αντιληπτό ότι ο μαθητής/τρια επικεντρώνεται στην αξία του υπολογιστή και των νέων τεχνολογιών όχι μόνο στα πλαίσια του μαθήματος αλλά κάνει μια γενική, θα λέγαμε, αναφορά στη σπουδαιότητα αυτών. Ακολουθεί η αρχική άποψη στην οποία αναφερόμαστε:

- ✎ Άλλος ένας στόχος είναι να καταλάβουν οι μαθητές την αξία του υπολογιστή και γενικά της τεχνολογίας στην καθημερινή μας ζωή.1405Π

4.6.4 Η απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων

Όσον αφορά την απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων στις αρχικές απόψεις των μαθητών γίνεται μάλλον αναφορά στον δημιουργικό τρόπο που οι ομάδες εργάστηκαν κατά την προετοιμασία της πρώτης τηλεδιάσκεψης. Η διαδικασία αυτή, λοιπόν, φαίνεται πως περιλαμβάνει όλες εκείνες τις δημιουργικές δραστηριότητες που τα μέλη της κάθε ομάδας κλήθηκαν να υλοποιήσουν, προκειμένου να παρουσιάσουν την δουλειά τους. Στην άποψη που ακολουθεί εκφράζεται η μάλλον θετική στάση του μαθητή/τριας για την απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων.

- ✎ Πάντως μου αρέσει περισσότερο η διαδικασία που κάνουμε για να ετοιμαστούν όλα αυτά τα προγράμματα.

4.7 Έβδομος άξονας: Κίνητρα για την ενασχόληση με την Τ/Δ

Αναλύοντας τις αρχικές απόψεις των μαθητών σχετικά με το γιατί θέλουν οι μαθητές να ασχοληθούν με την Τ/Δ, παρατηρούμε ότι εκφράζονται μάλλον θετικά με αυτή τους την ενασχόληση. Την θεωρούν ως μία καινούργια εμπειρία, τη θεωρούν χρήσιμη και ενδιαφέρουσα, τους δίνει μεγάλη χαρά ενώ εκφράζουν και την επιθυμία τους να επαληθευτούν οι προσδοκίες τους. Τέλος, εκφράζονται με σιγουριά για την επιτυχία του προγράμματος. Στην συνέχεια παραθέτουμε τις απόψεις τους:

- ✎ Είναι κάτι που το περιμένω όλο χαρά και είμαι είγουρη ότι θα πετύχει.1401Π
- ✎ Το πιο ενδιαφέρον βέβαια είναι το να μιλήσω για την Πρέβεζα.1403Π
- ✎ Η τηλεδιάσκεψη είναι για εμένα ένα ανοικτό παράθυρο και μέσα από το οποίο θα {μάθω} πραγματικά (ή πράγματα) για την τηλεδιάσκεψη αν και έχω λίγο άγχος.1405Π
- ✎ Θέλω να δω πως είναι η Αθήνα και στην Κρήτη, και να δω πως είναι τα σχολεία εκεί πέρα ελπίζω να έχετε καλά ευγενικά παιδάκια.1410Π
- ✎ Ακόμα πιστεύω ότι αυτή η τηλεδιάσκεψη θα είναι χρήσιμη και ενδιαφέρουσα.1412Π
- ✎ Για όλους αυτούς τους λόγους περιμένω πώς και πώς να έρθει αυτή η ώρα.1412Π
- ✎ Πιστεύω να γίνει έτσι ακριβώς όπως το περιμένω.1415Π

Ανάλυση των τελικών απόψεων των μαθητών σχετικά με την συμμετοχή τους στο ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας».

4.8 Πρώτος άξονας: Σχέσεις με τους δασκάλους (Τοπικής –Απομακρυσμένης τάξης)

Οι τελικές απόψεις των μαθητών για τις σχέσεις τους με τους δασκάλους της τοπικής και της απομακρυσμένης τάξης, στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας», θα παρουσιαστούν μέσα από τις αναφορές των μαθητών στα βασικά αντικείμενα του εν λόγω άξονα και συγκεκριμένα την επικοινωνία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ, την συνεργασία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ, την παρακολούθηση μαθήματος μέσω Τ/Δ, οι απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης και οι απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της τοπικής τάξης.

4.8.1 Η επικοινωνία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών δεν φαίνεται να διατυπώνεται κάποια άποψη για την επικοινωνία με τον δάσκαλο μέσω της τηλεδιάσκεψης. Ίσως γιατί επικεντρώνονται σε ζητήματα που αφορούν τους άλλους άξονες. Όπως ήδη αναφέρθηκε οι μαθητές δεν αναφέρουν τίποτα για την επικοινωνία με το δάσκαλο τους γιατί θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι ο δάσκαλος αποτελεί για αυτούς μια δεδομένη και σταθερή αξία, γι' αυτό και δεν χρειάζεται να αναφέρουν κάποιο σχόλιο (Αναστασιάδης, Φιλιπούσης, Σιάκας, Τομαζινάκης, Γκίζα, Μαστοράκη & Καρβούνης, 2008b οπ. αναφ. Γκίζα, 2011).

4.8.2 Η συνεργασία με τον δάσκαλο μέσω Τ/Δ

Όσον αφορά την συνεργασία μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος οι μαθητές δεν φαίνεται να διατυπώνουν στις εκθέσεις τους καμία άποψη για τη συνεργασία τους με τον δάσκαλο μέσω τηλεδιάσκεψης. Όπως και στα προηγούμενα αντικείμενα έτσι και σε αυτό οι μαθητές δεν αναφέρουν τίποτα για την συνεργασία με το δάσκαλο τους γιατί θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι ο δάσκαλος αποτελεί για αυτούς μια δεδομένη και σταθερή αξία, γι' αυτό και δεν χρειάζεται να αναφέρουν κάποιο σχόλιο (Αναστασιάδης, Φιλιπούσης, Σιάκας, Τομαζινάκης, Γκίζα, Μαστοράκη & Καρβούνης, 2008b οπ. αναφ. Γκίζα, 2011).

4.8.3 Παρακολούθηση μαθήματος μέσω Τ/Δ

Οι τελικές απόψεις των μαθητών που αφορούν την παρακολούθηση του μαθήματος μέσω τηλεδιάσκεψης αφορούν μια γενικότερη, θα λέγαμε, αποτίμηση και των τεσσάρων τηλεδιασκέψεων που παρακολούθησαν. Οι μαθητές εκφράζονται με μάλλον θετικό τρόπο και εντυπώσεις για τις τηλεδιασκέψεις. Αναφέρονται στην παρακολούθηση με χαρά και ενθουσιασμό, μιλούν για το ενδιαφέρον που είχαν οι τηλεδιασκέψεις και εκφράζουν την άποψη τους για την παρακολούθηση του μαθήματος μέσω τηλεδιάσκεψης που πιθανόν τους άρεσε. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσιες τις απόψεις των μαθητών:

- ✎ Όλες οι τηλεδιασκέψεις ήταν ενδιαφέρουσες αλλά εμένα μου άρεσε περισσότερο η πρώτη.1402M
 - ✎ Πήρα μέρος με τους συμμαθητές μου σε 4 τηλεδιασκέψεις.1403M
 - ✎ Οι τηλεδιασκέψεις ήταν μια μοναδική εμπειρία και θα μου μείνουν αξεχάστες.1405M
 - ✎ Οι τηλεδιασκέψεις ήταν για εμένα πολύ ευχάριστες και ξεχωριστές.1405M
 - ✎ Οι τηλεδιασκέψεις δεν ήταν κουραστικές ούτε πιεστικές για αυτό ήταν και τόσο ευχάριστες.1406M
- ✎ Φέτος ήταν η πρώτη φορά που η τάξη μου ασχολήθηκε με την τηλεδιάσκεψη και από όλες τις φορές που εργαστήκαμε περισσότερο μου άρεσε η πρώτη.1408M
- ✎ Στην τηλεδιάσκεψη τα πέρασα τέλεια, ήταν κάτι που δεν περίμενα να συμβεί σε εμένα.1414M

Υπήρχαν δύο απόψεις μαθητών που αναφέρουν την κούραση που πιθανόν βίωσαν κατά την παρακολούθηση του μαθήματος μέσω τηλεδιάσκεψης, οι οποίες αφορούν τη διάρκεια και το χρόνο που χρειάστηκαν για να ολοκληρωθούν τα μαθήματα αυτά.

✎ Μπορεί να μας κούρασε λιγάκι επειδή χρειαζόταν να παρουσιάσουμε τον τόπο και τον εαυτό μας μέσα από το powerpoint.1408M

✎ Στην τηλεδιάσκεψη μου άρεσαν όλες, απλώς λίγο η τελευταία δεν μου άρεσε και τόσο, γιατί είχε πολύ διάρκεια και με κούρασε λιγάκι.1416M

Ωστόσο εκφράστηκε και μια αρνητική άποψη, από μία μόνο μαθήτρια, η οποία φαίνεται να μην συμμετείχε καθόλου στις τηλεδιασκέψεις και πιθανόν αυτός είναι και ο λόγος που αναφέρει τα εξής:

✎ Όλες οι τηλεδιασκέψεις ήταν βαρετές για μένα εκτός από την πρώτη επειδή γνωριστήκαμε και δεν είχε πολλή ώρα κουβέντα. 1415M

✎ Έχω την αίσθηση ότι άδικα βρισκόμουν μέσα στην αίθουσα.1415M

✎ Αυτός είναι ακόμα ένας λόγος που δεν μου άρεσαν καθόλου οι τηλεδιασκέψεις. 1415M

4.8.4 Απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης

Οι μαθητές, στις τελικές τους εκθέσεις, δεν αναφέρουν καμία άποψη για τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης γιατί θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι ο δάσκαλος αποτελεί για αυτούς μια δεδομένη και σταθερή αξία, γι' αυτό και δεν χρειάζεται να αναφέρουν κάποιο σχόλιο (Αναστασιάδης, Φιλιππούσης, Σιάκας, Τομαζινάκης, Γκίζα, Μαστοράκη & Καρβούνης, 2008b οπ. αναφ. Γκίζα, 2011).

4.8.5 Απόψεις/δηλώσεις για τον δάσκαλο της τοπικής τάξης

Στις τελικές απόψεις των μαθητών υπάρχει μία μόνο σαφής αναφορά για τον δάσκαλο της τοπικής τάξης. Πρόκειται για τη μαθήτρια που ήδη έχει αναφερθεί πως για κάποιους λόγους πιθανόν δεν συμμετείχε ενεργά στο πρόγραμμα των τηλεδιασκέψεων. Αυτός πιθανόν είναι και ο λόγος που αναφέρει για την δασκάλα της ότι δεν της έδωσε το λόγο. Ωστόσο δεν υπάρχουν άλλες αναφορές από τους υπόλοιπους μαθητές που να συμφωνούν με αυτήν την άποψη. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσια την άποψη της μαθήτριας.

✎ Στην 2η, 3η, 4η τηλεδιάσκεψη στεναχωρήθηκα λίγο γιατί η κα βούλα δεν με έβαλε να πω τίποτα.
1415M

4.9 Δεύτερος άξονας: Σχέσεις με τους συμμαθητές (Τοπικής – Απομακρυσμένης Τάξης)

Τις τελικές απόψεις των μαθητών για τις σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής και απομακρυσμένης τάξης θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε στη συνέχεια μέσα από τις αναφορές των μαθητών στα τρία αντικείμενα του εν λόγω άξονα. Πιο αναλυτικά τα βασικά αντικείμενα του συγκεκριμένου άξονα είναι η επικοινωνία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ, η συνεργασία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ, οι απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης και οι απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης.

4.9.1 Επικοινωνία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών συναντάμε μόνο μία σαφή αναφορά για την επικοινωνία που είχαν με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσω τηλεδιάσκεψης. Φαίνεται πως οι τηλεδιασκέψεις λειτούργησαν μάλλον θετικά ως προς την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μαθητών.

 Πέρασα πραγματικά πολύ όμορφα γιατί γνώρισα και παιδιά των άλλων εκολείων,μίλησα μαζί τους και αντάλλαξα απόψεις. 1403M

4.9.2 Συνεργασία με τους συμμαθητές μέσω Τ/Δ

Αναλύοντας τις τελικές απόψεις των μαθητών του 6^{ου} Δ.Σ. Πρέβεζας σχετικά με τη συνεργασία που είχαν με τους συμμαθητές μέσω τηλεδιάσκεψης φαίνεται πως έχουν πολύ θετικές εμπειρίες. Αναφέρονται στο πόσο σημαντική και αποτελεσματική ήταν η συνεργασία τους, η οποία όπως χαρακτηριστικά τονίζουν ξεπέρασε τις προσδοκίες τους. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσιες τις απόψεις των μαθητών.

 Η συνεργασία και η δουλειά που κάναμε ξεπέρασαν τις προσδοκίες μου. 1405M

 Ελπίζω και άλλα παιδιά να έχουν την σημαντική αυτή ευκαιρία και να συνεργαστούν για ένα τέλειο αποτέλεσμα!!! 1411M

4.9.3 Απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών δεν συναντάμε καμία σαφή αναφορά για τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης.

4.9.4 Απόψεις/δηλώσεις για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης

Όσον αφορά τις απόψεις που εκφράστηκαν, στις τελικές εκθέσεις των μαθητών, για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης φαίνεται πως οι τηλεδιασκέψεις λειτούργησαν μάλλον θετικά. Από τις απόψεις που ακολουθούν φαίνεται πως οι τηλεδιασκέψεις βοήθησαν στο «δέσιμο» της τάξης αφού όλοι τους δούλευαν για ένα κοινό στόχο και μοιράζονταν ίδιες ελπίδες αλλά και αγωνίες:

 Οι συμμαθητές μου, η δασκάλα μου και εγώ λίγο πριν την κάθε τηλεδιάσκεψη αγωνιούσαμε και ελπίζαμε ότι η δουλειά μας θα άρεσε σε όλους. 1405M

 Η τάξη μας μέσω της τηλεδιάσκεψης ήρθε πιο κοντά. 1406M

4.10 Τρίτος άξονας: Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS διδασκαλία μέσω

T/Δ

Οι τελικές απόψεις των μαθητών σχετικά πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS διδασκαλία μέσω T/Δ θα παρουσιαστούν μέσα από τις αναφορές των μαθητών στα γνωστικά αντικείμενα του άξονα. Συγκεκριμένα θα παρουσιάσουμε τις απόψεις για τον νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω T/Δ, τις απόψεις για τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας και τις απόψεις για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο.

4.10.1 Απόψεις για το νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω T/Δ

Οι τελικές απόψεις των μαθητών για τον νέο τρόπο διδασκαλίας ήταν μάλλον θετικές. Οι μαθητές αναφέρουν τα συναισθήματα χαράς που βίωσαν κατά την υλοποίηση των τηλεδιασκέψεων και παρότι αναφέρονται στην κούραση και το άγχος που πιθανόν βίωσαν, τονίζουν ότι άξιζε και πως αυτή την εμπειρία δεν θα την ξεχάσουν ποτέ. Τέλος, αρκετοί είναι οι μαθητές/τριες που εκφράζουν την επιθυμία τους να συνεχιστεί το πρόγραμμα προκειμένου να συμμετέχουν ξανά. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσιες τις απόψεις των μαθητών.

 Εντυπωσιάστηκα με όλα αυτό και το ευχαριστηθήκα πολύ. 1402M

 Φέτος στην Στ΄ τάξη έζησα μια εξαιρετική εμπειρία. 1403 M

 Θα ήθελα πολύ και εύχομαι στο μέλλον να έχω μια ίδια εμπειρία. 1403 M

 Μπορεί κάποιες στιγμές να ήταν λίγο κουραστική η προετοιμασία, αλλά άξιζε τον κόπο. 1405M

 Βέβαια, ήταν και λίγο αγχωτικό. 1405M

 Ποτέ δεν ήθελα να φτάει στο τέλος μια τηλεδιάσκεψη γιατί ήξερα ότι μια άλλη θα την αναδεχόταν και έτσι οι 4 τηλεδιασκέψεις θα τελείωναν. 1405M

 Κρίμα που ήταν μόνο 4! 1405M

 Γιατί να είναι τόσο λίγες; 1406M

 Ελπίζω να την ξαναζήσω. 1409M

 Τα πέρασα πολύ όμορφα και εύχομαι να συνεχιστεί αυτό το πρόγραμμα στα σχολεία. 1411M

- ✎ Αυτό που μου άρεσε πιο πολύ από την τηλεδιάσκεψη ήταν ο τρόπος παρουσίας του τόπου μας, του σχολείου μας αλλά και του εαυτού μας. 1412M
 - ✎ Ήταν μια ξεχωριστή εμπειρία που δεν θα ξεχάσω ποτέ! 1412M
- ✎ Στην αρχή επειδή δεν γνώριζα πως γίνεται η τηλεδιάσκεψη ένιωθα αγωνία αλλά και περιέργεια για τα διάφορα θέματα που θα συζητήσουμε. 1412M
- ✎ Η τηλεδιάσκεψη ήταν μια πολύ όμορφη εμπειρία και έκανε την μέρα μας πολύ διαφορετική. 1412M
- ✎ Παίρνοντας μέρος σε αυτές τις τηλεδιασκέψεις, ήταν μια εμπειρία που δεν θα ξεχάσω ποτέ. 1413M
 - ✎ Οι τηλεδιασκέψεις μου άρεσαν πολύ. 1414M
- ✎ Ήταν κάτι σημαντικό για μας καθώς ήμασταν η μοναδική τάξη του σχολείου μας και της Ηπείρου που για πρώτη φορά συμμετείχαμε σε μια τέτοια πρωτότυπη για μας επικοινωνία. 1414M
 - ✎ Το ευχαριστήθηκα. 1414M
 - ✎ Ελπίζω να ξανά έχουμε μια τέτοια εμπειρία. 1414M
- ✎ Αυτές οι 4 τηλεδιασκέψεις μου άρεσαν πολύ, ειδικά η πρώτη. 1416M

Ωστόσο εκφράστηκε και μια αρνητική άποψη, από την ίδια μαθήτριά που αναφέραμε και σε προηγούμενους άξονες και αντικείμενα, η οποία φαίνεται να μην συμμετείχε καθόλου στις τηλεδιασκέψεις και πιθανόν αυτός είναι και ο λόγος που αναφέρει το εξής:

- ✎ Εμένα η τηλεδιάσκεψη να εας πω την αλήθεια δεν μου άρεσε καθόλου. 1415M

4.10.2 Απόψεις για τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας

Για τον συμβατικό τρόπο διδασκαλίας, στις τελικές εκθέσεις των μαθητών, δεν γίνεται καμία σαφής αναφορά. Φαίνεται πως ακόμη και μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων, οι τηλεδιασκέψεις και ο νέος τρόπος διδασκαλίας συνεχίζουν να απασχολούν ιδιαίτερα τους μαθητές.

4.10.3 Απόψεις για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών φαίνεται να εκφράζεται μόνο μία άποψη που με σαφήνεια δηλώνει την επιθυμία του μαθητή/τριας να υπάρξει συνέχεια στο νέο τρόπο διδασκαλίας και στην επόμενη

βαθμίδα. Φαίνεται πως ο συμβατικός τρόπος διδασκαλίας δεν τον/την ικανοποιεί και ίσως θα ήθελε κάποια μαθήματα να υλοποιούνται μέσω τηλεδιάσκεψης και στο Γυμνάσιο. Η επιθυμία να υπάρχει συνέχεια μας οδηγεί σε αυτή την υπόθεση. Ακολουθεί αυτούσια η άποψη του μαθητή/τριας.

 Στεναχωριέμαι πολύ που θα πάμε Γυμνάσιο και δεν θα ξαναγίνει, αλλά θα ήθελα να ξαναγίνει. 1416M

4.11 Τέταρτος άξονας: Το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης

Οι τελικές απόψεις των μαθητών σχετικά με το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης θα μελετηθούν στη συνέχεια μέσα από τα πέντε βασικά αντικείμενα που ακολουθούν. Συγκεκριμένα θα συζητήσουμε τις σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την Τ/Δ, τις σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την Τ/Δ, τις νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ και απόκτηση φίλων μέσω Τ/Δ.

4.11.1 Οι σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την Τ/Δ

Οι τελικές απόψεις των μαθητών ως προς τις σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την τηλεδιάσκεψη θα παρουσιαστούν στη συνέχεια. Από τις παρακάτω αναφορές φαίνεται πως ο νέος τρόπος διδασκαλίας, λειτούργησε μάλλον θετικά. Οι μαθητές αναφέρονται στο δέσιμο της ομάδας καθώς και στην ενίσχυση των δεσμών αυτής. Η ύπαρξη ενός κοινού στόχου και η συνεργασία για ένα επιθυμητό αποτέλεσμα φαίνεται να είναι ένας από τους λόγους που λειτούργησε η ομάδα. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσιες τις απόψεις των μαθητών.

 Ήταν ένας νέος τρόπος διδασκαλίας του προσωπικά εμένα με έφερε πιο κοντά με τους συμμαθητές μου. 1409M

 Ακόμη, μας δόθηκε να συνεργαστούμε με τους συμμαθητές της τάξης μου και αυτό να μας φέρει πιο κοντά. 1412M

 Ήρθα αρκετά κοντά με τους συμμαθητές μου και με τη δασκάλα λόγω της συνεργασίας μας και τη εκκληρή δουλειά που κάναμε για να βγει ένα λαμπρό αποτέλεσμα. 1413M

4.11.2 Οι σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την Τ/Δ

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών δεν γίνεται σαφής αναφορά στις σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης. Οι μαθητές φαίνεται να επικεντρώνονται στις νέες γνωριμίες μέσω τηλεδιάσκεψης που θα παρουσιαστούν στη συνέχεια.

4.11.3 Νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ

Οι τελικές απόψεις των μαθητών όπως εκφράστηκαν μέσα από τις τελικές τους εκθέσεις φαίνεται να είναι μάλλον θετικές ως προς τις νέες γνωριμίες μέσω τηλεδιάσκεψης. Το νέο πρόγραμμα λειτούργησε

θετικά ως προς το συγκεκριμένο αντικείμενο. Συγκεκριμένα οι μαθητές αναφέρονται στις γνωριμίες με άλλα παιδιά, με σημαντικούς ανθρώπους αλλά και με τους τόπους που βρίσκονταν τα σχολεία/συνεργάτες. Στη συνέχεια παραθέτουμε αυτούσιες τις απόψεις των μαθητών.

 Γνωρίσαμε παιδιά από άλλες πόλεις με ζωντανή σύνδεση και μάθαμε για τον τόπο τους.1402M

 Ένα άλλο καλό είναι ότι κάναμε γνωριμίες. 1406M

 Η πρώτη μου άρεσε γιατί γνώριβα καινούργια παιδιά, ανταλλάξαμε ιδέες και απόψεις.1408M

 Μέσα από τις τηλεδιασκέψεις γνώριβα τους σημαντικούς ανθρώπους για τον τόπο των άλλων τάξεων και γνώριβα νέα παιδιά. 1409M

 Μου άρεσε παρά πολύ καθώς ήταν ένας διαφορετικός τρόπος επικοινωνίας με τον οποίο γνωρίσαμε καινούργιους συμμαθητές.1412M

 Οι αγαπημένες μου τηλεδιασκέψεις ήταν η πρώτη και η δεύτερη γιατί είχαμε την ευκαιρία να γνωριστούμε με τα παιδιά των άλλων σχολείων, να μάθουμε μερικά πράγματα για τον τόπο τους και να δούμε το σχολείο.1413M

Εκφράζεται και η άποψη ενός μόνο μαθητή/τριας που επιθυμεί να συναντηθεί με τους νέους συμμαθητές. Συγκεκριμένα αναφέρει:

 Εύχομαι κάποια στιγμή να καταφέρουμε να συναντηθούμε. 1413M

4.11.4 Απόκτηση φίλων μέσω Τ/Δ

Για την απόκτηση φίλων μέσω τηλεδιάσκεψης, στις τελικές εκθέσεις των μαθητών, δεν γίνεται καμία σαφής αναφορά. Φαίνεται πως οι μαθητές μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος επικεντρώνονται στο νέο τρόπο διδασκαλίας και στις νέες γνωριμίες μέσω τηλεδιάσκεψης.

4.12 Πέμπτος άξονας: Η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ

Σε αυτόν τον άξονα, η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ, τα βασικά αντικείμενα είναι τρία και συγκεκριμένα: η χρήση του υπολογιστή στην Τ/Δ, η χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ, και η επίδραση του ήχου στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ. Οι τελικές απόψεις των μαθητών θα παρουσιαστούν μέσα από τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα του άξονα αυτού.

4.12.1 Η χρήση του υπολογιστή στην Τ/Δ

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών, γίνεται μόνο μια σαφής αναφορά στην χρήση του υπολογιστή κατά τη διάρκεια των τηλεδιασκέψεων. Πρόκειται για μια άποψη που αναφέρει τον υπολογιστή ως απαραίτητο εργαλείο για την υλοποίηση του προγράμματος. Συγκεκριμένα ο μαθητής/τρια αναφέρει:

 Είδαμε την τάξη τους, μιλήσαμε μαζί τους και όλα αυτά με τη βοήθεια του Η/Υ. 1402M

4.12.2 Η χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών του συγκεκριμένου σχολείου δεν συναντάμε καμία αναφορά για την χρήση της κάμερας στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω τηλεδιάσκεψης.

4.12.3 Η επίδραση του ήχου στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών του συγκεκριμένου σχολείου δεν συναντάμε καμία αναφορά για την επίδραση του ήχου στην αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας μέσα από την τηλεδιάσκεψη.

4.13 Έκτος άξονας: Τα μαθησιακά αποτελέσματα από την χρήση της Τ/Δ

Τις τελικές απόψεις των μαθητών σχετικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα από την χρήση της Τ/Δ θα παρουσιάσουμε μέσα από τις αναφορές τους στα βασικά αντικείμενα του άξονα. Πρόκειται για τέσσερα βασικά αντικείμενα και αφορούν τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται οι μαθητές μέσω Τ/Δ, την αποτελεσματικότητα της Τ/Δ (Δηλωτική γνώση), την απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ και την απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων.

4.13.1 Τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται οι μαθητές μέσω Τ/Δ

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών γίνεται σαφής αναφορά στα διδακτικά αντικείμενα που απασχόλησαν τις ομάδες κατά την διάρκεια των τηλεδιασκέψεων. Πρόκειται για τελικές δηλώσεις των μαθητών, αφού το πρόγραμμα έχει ολοκληρωθεί, όπου αναφέρονται οι πανανθρώπινες αξίες όπως η ειρήνη, ο σεβασμός, η αγάπη και η αλληλεγγύη, που ήταν και το θέμα του προγράμματος που διαπραγματεύτηκαν. Από τις απόψεις που αναφέρονται στη συνέχεια φαίνεται πως οι μαθητές αναγνωρίζουν την αξία των εν λόγω αντικειμένων του προγράμματος πάνω στα οποία εργάστηκαν το σχολικό έτος 2015-2016.

 Μάθαμε σημαντικά πράγματα, αφού το θέμα της ήταν πολύ ενδιαφέρον.1405M

 Ήταν πολύ χρήσιμη διότι δουλέψαμε πάνω σε κάποιες σημαντικές αξίες όπως ειρήνη, σεβασμός, αγάπη αλληλεγγύη.1412M

 Καταλάβαμε τι σημαίνει συνεργασία, αλληλεγγύη και όλες τις πανανθρώπινες αξίες. 1414M

4.13.2 Η αποτελεσματικότητα της Τ/Δ (Δηλωτική γνώση)

Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των τηλεδιασκέψεων οι μαθητές στις τελικές τους εκθέσεις αναφέρονται με θετικούς όρους. Πρόκειται ουσιαστικά για δηλώσεις που αφορούν τους στόχους που είχαν θέσει, τις γνώσεις και δεξιότητες που καλλιέργησαν, τα συναισθήματα που προκλήθηκαν καθώς και κάποιες επιθυμίες που δημιουργήθηκαν μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Πιο αναλυτικά:

 Θα ήθελα πολύ και εύχομαι στο μέλλον να έχω μια ίδια εμπειρία.1403M

 Νομίζω πως πετύχαμε τους στόχους μας.1405M

 Η τηλεδιάσκεψη αποτελεί και θα αποτελεί ένα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μου.1406M

 Τελικά η τηλεδιάσκεψη ήταν όπως την περίμενα και ακόμα πιο τέλεια.1409M

 Η εμπειρία της τηλεδιάσκεψης θα είναι για εμένα πάντα ξεχωριστή και θα μείνει στην καρδιά μου. 1409M

 Η τηλεδιάσκεψη πιστεύω ότι με έκανε πιο συνεργάσιμη από ότι πίστευα ότι ήμουν.1411M

 Στην τηλεδιάσκεψη μαθαίνεις πολλά πράγματα και αποκτεις καινούργιες φιλίες.1411M

 Νομίζω πως από την τηλεδιάσκεψη βγήκε ένα τέλειο αποτέλεσμα.1412M

Ωστόσο εκφράστηκε και μία αρνητική άποψη για το εν λόγω αντικείμενο από την ίδια μαθήτρια που αναφέρθηκε και σε προηγούμενους άξονες. Η άποψη της μαθήτριας για την αποτελεσματικότητα της τηλεδιάσκεψης είναι η ακόλουθη:

 Επίσης έχω την εντύπωση ότι δεν μάθαμε τίποτα από τις τηλεδιασκέψεις.1415M

4.13.3 Η απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ

Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών του συγκεκριμένου σχολείου δεν συναντάμε καμία αναφορά για την απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ.

4.13.4 Η απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων

Οι τελικές απόψεις των μαθητών δεν αφορούν το συγκεκριμένο αντικείμενο του άξονα. Δεν συναντάμε καμία αναφορά για την απόκτηση δημιουργικών δεξιοτήτων.

4.14 Έβδομος άξονας: Κίνητρα για την ενασχόληση με την Τ/Δ

Αναλύοντας τις τελικές απόψεις των μαθητών σχετικά με τα κίνητρα ενασχόλησης τους με την Τ/Δ, παρατηρούμε ότι δεν εκφράζεται καμία άποψη και δεν υπάρχει καμία σαφή αναφορά σχετικά με το γιατί θέλουν οι μαθητές να ασχοληθούν με την Τ/Δ.

5. Συζήτηση/Συμπεράσματα

Ερευνητικό εγχείρημα της παρούσας εργασίας ήταν η διερεύνηση των απόψεων των μαθητών του 6^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πρέβεζας σχετικά με την συμμετοχή τους στο ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας» κατά το σχολικό έτος 2015-2016. Οι άξονες που παρουσιάστηκαν στο τέταρτο κεφάλαιο είναι επτά και με βάση αυτή την κατηγοριοποίηση θα συνεχίσουμε. Τα κυριότερα συμπεράσματα της παρούσας εργασίας παρουσιάζονται στη συνέχεια.

5.1 Συζήτηση και συμπεράσματα

▣ Πρώτος άξονας: Σχέσεις με τους δασκάλους (Τοπικής –Απομακρυσμένης τάξης)

Ο πρώτος άξονας που αναλύθηκε αφορά τις σχέσεις με τους δασκάλους (Τοπικής –Απομακρυσμένης τάξης). Οι μαθητές δεν κάνουν καμία σαφή αναφορά τόσο στις αρχικές όσο και στις τελικές τους εκθέσεις για την επικοινωνία και τη συνεργασία με τον δάσκαλο μέσω τηλεδιάσκεψης. Θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι ο δάσκαλος αποτελεί για αυτούς μια δεδομένη και σταθερή αξία, γι' αυτό και δεν χρειάζεται να αναφέρουν κάποιο σχόλιο (Αναστασιάδης, Φιλιππούσης, Σιάκας, Τομαζινάκης, Γκίζα, Μαστοράκη & Καρβούνης, 2008b οπ. αναφ. Γκίζα, 2011). Για τον ίδιο λόγο θεωρούμε ότι δεν γίνεται καμία αναφορά και στο δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης. Σε αντίθεση με τα παραπάνω αντικείμενα, οι μαθητές αναφέρονται στον δάσκαλο της τοπικής τάξης. Οι αναφορές προέρχονται κατά βάση από τις αρχικές τους εκθέσεις και επικεντρώνονται στον υποστηρικτικό και καθοδηγητικό ρόλο του εκπαιδευτικού.

Όσον αφορά την παρακολούθηση του μαθήματος μέσω τηλεδιάσκεψης οι μαθητές φαίνεται στις αρχικές τους εκθέσεις να έχουν θετικές προσδοκίες για το πρόγραμμα των τηλεδιασκέψεων ενώ είναι εμφανής και η αγωνία τους για τον τρόπο που θα διεξαχθεί το μάθημα. Στις τελικές τους εκθέσεις οι μαθητές αναφέρονται στην παρακολούθηση με χαρά και ενθουσιασμό, μιλούν για το ενδιαφέρον που είχαν οι τηλεδιασκέψεις και εκφράζουν την θετική τους άποψη για την παρακολούθηση του μαθήματος μέσω αυτών. Τα αποτελέσματα αυτά φαίνεται να ενισχύουν την άποψη ότι η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία δεν έχει ως στόχο να αντικαταστήσει τον εκπαιδευτικό, αλλά να του δώσουν τα απαραίτητα εργαλεία ώστε να βελτιώσει τις παιδαγωγικές του στρατηγικές, αναλαμβάνοντας έναν καθοδηγητικό, υποστηρικτικό και συμβουλευτικό ρόλο (Αναστασιάδης, 2000, όπ. αναφ. στο Γκίζα, 2012). Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι η συμμετοχή των μαθητών στο εν λόγω πρόγραμμα ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες τους και δημιούργησε ένα θετικό κλίμα απέναντι στο νέο τρόπο παρακολούθησης του μαθήματος.

▣ Δεύτερος άξονας: Σχέσεις με τους συμμαθητές (Τοπικής – Απομακρυσμένης Τάξης)

Αναλύοντας τον δεύτερο άξονα και συγκεκριμένα τις σχέσεις με τους συμμαθητές (Τοπικής – Απομακρυσμένης Τάξης) φαίνεται ότι οι τηλεδιασκέψεις ενισχύουν την επικοινωνία, την ανταλλαγή απόψεων καθώς και ιδεών μεταξύ των ομάδων. Συμπεραίνουμε λοιπόν, πως τόσο στις αρχικές όσο και στις τελικές εκθέσεις των μαθητών οι τηλεδιασκέψεις λειτούργησαν θετικά ως προς την

επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων. Το αντικείμενο της συνεργασίας αναφέρεται με επίσης θετικούς όρους και επικεντρώνεται στις αρχικές εκθέσεις στον τρόπο που οι ομάδες θα συνεργαστούν προκειμένου να παρουσιάσουν τις εργασίες τους καθώς και στο τελικό αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας. Στις τελικές εκθέσεις, οι μαθητές αναφέρονται στις πολύ θετικές εμπειρίες που αποκόμισαν, στο πόσο σημαντική και αποτελεσματική ήταν η συνεργασία τους, η οποία όπως χαρακτηριστικά τονίζουν ξεπέρασε τις προσδοκίες τους.

Οι αρχικές απόψεις των μαθητών για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης είναι πολύ θετικές. Μελετώντας τις αρχικές τους εκθέσεις επικεντρώνονται στη συνεργασία μεταξύ των μελών κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας τους, στην προσπάθεια που κατέβαλαν, στην οργάνωση και στην κοινή τους επιθυμία να παρουσιάσουν ένα ωραίο αποτέλεσμα. Όσον αφορά τις απόψεις που εκφράστηκαν, στις τελικές εκθέσεις των μαθητών, για τους συμμαθητές της τοπικής τάξης φαίνεται πως οι τηλεδιασκέψεις ενίσχυσαν το θετικό κλίμα και βοήθησαν στο «δέσιμο» της τάξης αφού όλοι τους δούλευαν για ένα κοινό στόχο και μοιράζονταν ίδιες ελπίδες αλλά και αγωνίες. Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι το νέο πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχαν οι μαθητές του δείγματος για πρώτη φορά ευνόησε την ανάπτυξη της συνεργασίας και της επικοινωνίας τόσο μεταξύ των μαθητών της τοπικής τάξης όσο και με τους μαθητές των σχολείων/συνεργατών.

▣ Τρίτος άξονας: Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία VS διδασκαλία μέσω Τ/Δ

Όσον αφορά τις απόψεις των μαθητών για το νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω τηλεδιάσκεψης οι μαθητές επικεντρώνονται στα συναισθήματα και στα θετικά αποτελέσματα της τηλεδιάσκεψης. Τα συναισθήματα που περιγράφονται από τους μαθητές είναι θετικά και χαρακτηρίζονται από ενθουσιασμό και χαρά. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετές απόψεις που χαρακτηρίζονται από άγχος, ανυπομονησία και αγωνία για τη συμμετοχή τους σε αυτόν τον νέο τρόπο διδασκαλίας. Πρόκειται για ένα νέο τρόπο μάθησης τον οποίο δεν γνωρίζουν και μάλλον εκφράζουν αγωνία και άγχος, για το νέο αυτό εγχείρημα. Τέλος, μέσα από τις απόψεις των μαθητών γίνεται και αναφορά σε αυτά που περιμένουν ή προσδοκούν από τις τηλεδιασκέψεις. Οι τελικές απόψεις των μαθητών για τον νέο τρόπο διδασκαλίας ήταν επίσης θετικές. Οι μαθητές συνεχίζουν να νιώθουν χαρά και παρότι αναφέρονται στην κούραση και το άγχος που πιθανόν βίωσαν, τονίζουν ότι άξιζε και πως αυτή την εμπειρία δεν θα την ξεχάσουν ποτέ. Τέλος, αρκετοί είναι οι μαθητές/τριες που εκφράζουν την επιθυμία τους να συνεχιστεί το πρόγραμμα προκειμένου να συμμετέχουν ξανά.

Οι μαθητές δεν κάνουν καμία αναφορά για το συμβατικό τρόπο διδασκαλίας τόσο στις αρχικές όσο και στις τελικές εκθέσεις τους ενώ οι απόψεις τους για την αντικατάσταση του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας από τον νέο περιορίζεται στην επιθυμία θα λέγαμε, να υπάρξει συνέχεια, του νέου τρόπου διδασκαλίας, και στην επόμενη βαθμίδα. Φαίνεται λοιπόν, ότι οι τηλεδιασκέψεις προκαλούν περισσότερο ενδιαφέρον και εστιάζουν οι μαθητές σε αυτές ενώ δεν υπάρχει καμία ένδειξη αντικατάστασης του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας αλλά μάλλον εκδηλώνεται έντονα η επιθυμία εισαγωγής νέων καινοτόμων προγραμμάτων, όπως το πρόγραμμα «Οδυσσέας», που θα εμπλουτίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία και τον τρόπο διδασκαλίας.

▣ Τέταρτος άξονας: Το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης

Ως προς τις σχέσεις με τους συμμαθητές της τοπικής τάξης μέσα από την Τ/Δ, στις αρχικές εκθέσεις των μαθητών του συγκεκριμένου σχολείου δεν συναντάμε καμία αναφορά. Ίσως επειδή οι μαθητές δεν έχουν σαφή εικόνα για το τι είναι τηλεδιάσκεψη αφού είναι η πρώτη φορά που η τάξη τους και το σχολείο τους συμμετέχουν. Αντίθετα, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος φαίνεται πως ο νέος τρόπος διδασκαλίας, λειτούργησε θετικά. Οι μαθητές αναφέρονται στο δέσιμο της ομάδας καθώς και στην ενίσχυση των δεσμών αυτής. Η ύπαρξη ενός κοινού στόχου και η συνεργασία για ένα επιθυμητό αποτέλεσμα φαίνεται να είναι ένας από τους λόγους που λειτούργησε η ομάδα. Οι σχέσεις με τους συμμαθητές της απομακρυσμένης τάξης μέσα από την τηλεδιάσκεψη δεν αποτέλεσαν αντικείμενο αναφοράς τόσο στις αρχικές όσο και στις τελικές εκθέσεις των μαθητών. Οι μαθητές φαίνεται να επικεντρώνονται στις νέες γνωριμίες μέσω τηλεδιάσκεψης που θα παρουσιαστούν στη συνέχεια.

Οι απόψεις των μαθητών μέσα από τις αρχικές τους εκθέσεις σχετικά με τις νέες γνωριμίες μέσω Τ/Δ, είναι πολύ θετικές. Αναφέρονται στην απόκτηση νέων φίλων, στις νέες γνωριμίες που θα κάνουν καθώς και στην ανταλλαγή απόψεων προκειμένου να γνωριστούν καλύτερα και σε βάθος. Αυτό φαίνεται και από την επιθυμία τους να γνωρίσουν τους νέους τόπους και αξιοθέατα των περιοχών που βρίσκονται οι μαθητές που θα γνωρίσουν. Εξίσου θετικές είναι και οι αναφορές όπως εκφράστηκαν μέσα από τις τελικές τους εκθέσεις. Το νέο πρόγραμμα λειτούργησε θετικά ως προς το συγκεκριμένο αντικείμενο. Συγκεκριμένα οι μαθητές αναφέρονται στις γνωριμίες με άλλα παιδιά, με σημαντικούς ανθρώπους αλλά και με τους τόπους που βρίσκονταν τα σχολεία/συνεργάτες. Η απόκτηση νέων φίλων μέσω τηλεδιάσκεψης περιορίζονται σε μια μόνο αναφορά στο αρχικό στάδιο. Ο μαθητής αναφέρεται με θετικούς όρους και προσδοκά την απόκτηση φίλων με χαρά. Ωστόσο δεν υπάρχουν άλλες απόψεις, είτε στις αρχικές είτε στις τελικές εκθέσεις, που να εμπλουτίζουν την παραπάνω άποψη. Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι ο νέος τρόπος διδασκαλίας ενίσχυσε την ομαδικότητα, τη καλή συνεργασία, και την ανταλλαγή πληροφοριών.

▣ Πέμπτος άξονας: Η τεχνολογία στην υπηρεσία της επικοινωνίας μέσω Τ/Δ

Οι αναφορές των μαθητών για τον εν λόγω άξονα είναι ελάχιστες και περιορίζονται στην αναφορά του υπολογιστή ως απαραίτητο εργαλείο για την υλοποίηση του προγράμματος. Φαίνεται πως οι μαθητές επικεντρώθηκαν σε άλλους άξονες και αντικείμενα της παρούσας εργασίας.

▣ Έκτος άξονας: Τα μαθησιακά αποτελέσματα από την χρήση της Τ/Δ

Οι αρχικές αναφορές των μαθητών για τα διδακτικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται μέσω της τηλεδιάσκεψης αφορούν την παρουσίαση του τόπου τους και του σχολείου τους ενώ φαίνεται να εκδηλώνουν έντονο ενδιαφέρον για να γνωρίσουν και τις περιοχές των μαθητών που θα συνεργαστούν. Πρόκειται για τα θέματα που εργάστηκαν κατά την προετοιμασία της πρώτης τηλεδιάσκεψης. Στις τελικές εκθέσεις των μαθητών γίνεται σαφής αναφορά στα διδακτικά αντικείμενα που απασχόλησαν τις ομάδες. Πρόκειται για τελικές δηλώσεις των μαθητών, όπου αναφέρονται οι πανανθρώπινες αξίες όπως η ειρήνη, ο σεβασμός, η αγάπη και η αλληλεγγύη, που ήταν και το θέμα του προγράμματος που διαπραγματεύτηκαν. Από τις απόψεις που αναφέρονται φαίνεται πως οι

μαθητές αναγνωρίζουν την αξία των εν λόγω αντικειμένων του προγράμματος πάνω στα οποία εργάστηκαν.

Η αποτελεσματικότητα της Τ/Δ (Δηλωτική γνώση) αναφέρεται με θετικούς όρους στις τελικές εκθέσεις των μαθητών. Πρόκειται ουσιαστικά για δηλώσεις που αφορούν τους στόχους που είχαν θέσει, τις γνώσεις και δεξιότητες που καλλιέργησαν, τα συναισθήματα που προκλήθηκαν καθώς και κάποιες επιθυμίες που δημιουργήθηκαν μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Οι αρχικές αναφορές δεν αφορούσαν το εν λόγω αντικείμενο ίσως γιατί ήταν η πρώτη φορά που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Οδυσσέας».

Ως προς την απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ οι αναφορές είναι περιορισμένες. Γίνεται ωστόσο, αντιληπτή η αξία του υπολογιστή και των νέων τεχνολογιών όχι μόνο στα πλαίσια του μαθήματος αλλά γενικά στη ζωή. Φαίνεται, λοιπόν ότι η τεχνολογία δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα ουδέτερο ενισχυτικό μέσο διδασκαλίας, αλλά θα πρέπει να εντάσσεται σε ένα πολιτισμικό και κοινωνικό πλαίσιο (Λιοναράκης 2006, Ράπτης & Ράπτη 2004, Μακράκης, 2000 οπ.αναφ. Αναστασιάδης, 2008).

▣ Έβδομος άξονας: Κίνητρα για την ενασχόληση με την Τ/Δ

Αναλύοντας τις απόψεις των μαθητών σχετικά με το γιατί θέλουν να ασχοληθούν με την τηλεδιάσκεψη παρατηρούμε ότι εκφράζονται θετικά. Οι αναφορές ωστόσο, αφορούν μόνο τις αρχικές τους εκθέσεις. Θεωρούν την τηλεδιάσκεψη ως μία καινούργια εμπειρία, χρήσιμη και ενδιαφέρουσα, τους δίνει μεγάλη χαρά ενώ τονίζουν και την επιθυμία τους να επαληθευτούν οι προσδοκίες τους. Τέλος, εκφράζονται με σιγουριά για την επιτυχία του προγράμματος. Στις τελικές εκθέσεις οι μαθητές δεν φαίνεται να εκφράζουν κίνητρα για το νέο τρόπο διδασκαλίας. Ίσως επειδή βρίσκονται στο τέλος του προγράμματος και πιθανόν επικεντρώνονται σε απόψεις αποτίμησης των εμπειριών που βίωσαν κατά την διάρκεια αυτού.

5.2 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Το μικρό δείγμα της έρευνας και η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου, που χρησιμοποιήθηκε, δεν ενδείκνυται για τη γενίκευση των αποτελεσμάτων. Ωστόσο, η εν λόγω εργασία μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για περαιτέρω διερεύνηση των απόψεων των μαθητών του προγράμματος παιδαγωγικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης «ΟΔΥΣΣΕΑΣ». Ο σχεδιασμός του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» ξεκίνησε το 2000 στην Κύπρο.... Το 2004 αποτελεί ένα κομβικό σημείο στην πορεία του προγράμματος για δύο λόγους: 1.Για πρώτη φορά στο πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2004» εντάσσονται Δημοτικά Σχολεία από την Ελλάδα. 2.Για πρώτη φορά το πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2004» εστιάζει πλέον στην διαθεματική προσέγγιση της γνώσης δίνοντας ιδιαίτερα έμφαση στην δόμηση ενός ολοκληρωμένου παιδαγωγικού πλαισίου αξιοποίησης των ΤΠΕ στην σχολική τάξη (Αναστασιάδης, 2017). Το εν λόγω ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, από τις παραπάνω αναφορές, φαίνεται να έχει μια μεγάλη διάρκεια και πορεία και δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να μελετήσει πολλά ζητήματα τα οποία διερευνώνται επιστημονικά.

Τονίζεται λοιπόν, η αναγκαιότητα επανάληψης της έρευνας, με ένα μεγαλύτερο δείγμα, με δεδομένα τις αρχικές και τελικές εκθέσεις όλων των μαθητών που έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμα ή μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου εφαρμογής του προγράμματος. Επίσης, κρίνεται σκόπιμη και η αξιοποίηση των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν από τους μαθητές κατά την διάρκεια των τηλεδιασκέψεων, προκειμένου συνδυαστικά να αποτυπωθεί μια πιο ολοκληρωμένη ανάλυση των ερευνητικών ευρημάτων.

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδης (2017). «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015»: Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μια αποτίμηση της ερευνητικής συνεισφοράς. Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία, 13, 88-128.

Αναστασιάδης Π., Μανούσου Ε.,Καρβούνης Λ., Φιλιππούσης Γ., Σιάκας Σπ.,Τομαζινάκης Α., Γκίζα Π.,Μαστοράκη Έ.,Σπανουδάκης Α.,Ταγγίλη Ν.,Χαχλάκης Γ.,Κουκούλης Ν.,Πουλά Ε.,Ρόδη Ά.. Η παιδαγωγική αξιοποίηση της τηλεδιάσκεψης στο δημοτικό σχολείο: το περιβάλλον αλληλεπίδρασης . Πρακτικά Εργασιών 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 28-30 Σεπτεμβρίου 2012.

Αναστασιάδης, Π. (2009). Η Παιδαγωγική Αξιοποίηση της Τηλεδιάσκεψης στο Σύγχρονο Σχολείο. 1ο Εκπαιδευτικό συνέδριο «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία». Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Βόλος, 24 έως 26 Απρίλη 2009.

Αναστασιάδης, Π. (2008) Η Διαδραστική Τηλεδιάσκεψη στο Σύγχρονο Σχολείο: Πλαίσιο Διδακτικού Σχεδιασμού. Στα πρακτικά του 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή: Οι Τεχνολογίες της Επικοινωνίας και της Πληροφορίας στην Εκπαίδευση. Λεμεσός 25-28 Σεπτεμβρίου 2008.

Αναστασιάδης Π (2007). Η Διδακτική Αξιοποίηση της Διαδραστικής Τηλεδιάσκεψης στο Σύγχρονο Σχολείο: Κοινωνικο -Επικοινωνιακή Προσέγγιση. Στο Α.Λιοναράκης (Επιμ) Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, Αθήνα 23-25 Νοεμβρίου 2007.

Βάμβουκας, Μ. Ι. (2000). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρη.

Ισαρη,Φ., Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα.
<https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5818>

Ποζίδης, Μανούσου, & Κουτσούμπα (2015). Η συνεργατική μάθηση στο πλαίσιο της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε δίκτυο Δημοτικών σχολείων της Κέρκυρας. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 8, .

Τζάνη Μ. (2005). Σημειώσεις για το μάθημα «Μεθοδολογία έρευνας κοινωνικών επιστημών. Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Παιδαγωγικό τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Τσιώλης Γ.. Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες. στο Πυργιωτάκης Γ. & Θεοφιλίδης Χρ. (επιμ.) Ερευνητική Μεθοδολογία στις Κοινωνικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση. Συμβολή στην επιστημολογική θεωρία και την ερευνητική πράξη. Αθήνα: Πεδίο. 2015. Σελ. 473-498.

Hambiaouris, Raptis, & Rapti (2009). Μία σύνθετη διδακτική παρέμβαση στα πλαίσια ενός υβριδικού – ομαδοσυνεργατικού μαθησιακού περιβάλλοντος με τη χρήση της δικτυακής τεχνολογίας. Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία, Vol.5, 88-101.